

ZAKON O UNUTRAŠNjim POSLOVIMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se unutrašnji poslovi, ovlašćenja i dužnosti zaposlenih u Ministarstvu unutrašnjih poslova, kao i druga pitanja od značaja za unutrašnje poslove.

Pojam unutrašnjih poslova

Član 2

Unutrašnji poslovi su zakonom utvrđeni poslovi čijim se obavljanjem ostvaruje zaštita bezbjednosti i imovine građana, kao i drugi poslovi kojim se ostvaruju prava i slobode građana.

Vrste unutrašnjih poslova

Član 3

Unutrašnji poslovi, u smislu člana 2 ovog zakona, su: policijski poslovi, upravni unutrašnji poslovi i drugi poslovi iz nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Policijske poslove vrši organ uprave u sastavu Ministarstva (u daljem tekstu: Policija).

Pružanje stručne pomoći

Član 4

Ministarstvo, u okviru svoje nadležnosti, pruža stručnu pomoć građanima, pravnim licima i drugim državnim organima u ostvarivanju njihovih prava i obaveza, zaštite života, lične bezbjednosti građana i imovine.

Građani, pravna lica i državni organi omogućavaju nesmetano vršenje unutrašnjih poslova.

Obavješćavanje javnosti

Član 5

Ministarstvo obavješćava javnost o obavljanju unutrašnjih poslova kada je to u interesu građana Crne Gore i njihove bezbjednosti.

Obavješćenja iz stava 1 ovog člana koja sadrže lične podatke dostavljaju se u skladu sa posebnim zakonom.

Dan unutrašnjih poslova

Član 6

Dan unutrašnjih poslova je 2. oktobar.

Shodna primjena propisa

Član 7

Na prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u Ministarstvu, koja nisu uređena ovim zakonom i propisima o državnim službenicima i namještenicima, primjenjuju se opšti propisi o radu.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 8

Svi izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

II. POLICIJSKI POSLOVI

Direktor policije

Član 9

Za direktora Policije (u daljem tekstu: direktor) može biti imenovano lice koje, pored opštih uslova propisanih zakonom, ispunjava i posebni uslov da ima najmanje 15 godina radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom, od čega najmanje pet godina na rukovodećim radnim mjestima u Policiji, sudu, državnom tužilaštvu ili Agenciji za nacionalnu bezbjednost.

Direktora, na osnovu javnog konkursa, imenuje i razrješava Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada), na predlog ministra nadležnog za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: ministar).

Predlog za imenovanje direktora Vlada dostavlja Skupštini Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština), radi davanja mišljenja.

Skupština, nakon rasprave u nadležnom radnom tijelu, daje mišljenje o predloženom kandidatu.

Direktor može imati jednog ili više pomoćnika koje, na njegov predlog, postavlja ministar.

Za pomoćnika direktora Policije može biti postavljeno lice koje ima najmanje deset godina radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom, od čega najmanje tri godine na rukovodećim radnim mjestima u Policiji, sudu, državnom tužilaštvu ili Agenciji za nacionalnu bezbjednost.

Direktor ne može biti član političke partije, niti politički djelovati.

Direktor za svoj rad i rad Policije odgovara ministru i Vladi.

U slučaju razrješavanja direktora prije isteka vremena na koji je imenovan ili u slučaju spriječenosti direktora da iz bilo kojih drugih razloga stalno ili na duži rok obavlja svoju dužnost, ministar će, uz prethodnu saglasnost Vlade, odrediti jednog od njegovih pomoćnika da obavlja poslove direktora, najduže na period od šest mjeseci.

Pojam i vrste policijskih poslova

Član 10

Policijski poslovi, u smislu ovog zakona, su:

- 1) zaštita bezbjednosti građana i Ustavom utvrđenih sloboda i prava;
- 2) zaštita imovine;
- 3) sprječavanje vršenja i otkrivanje krivičnih djela i prekršaja;
- 4) pronalaženje učinilaca krivičnih djela i prekršaja i njihovo dovođenje nadležnim organima;
- 5) održavanje javnog reda i mira;
- 6) obezbjeđivanje javnih okupljanja građana visokog bezbjednosnog rizika;
- 7) obezbjeđivanje određenih ličnosti, objekata i prostora;
- 8) inspekcijski nadzor i kontrola bezbjednosti u saobraćaju;
- 9) granična kontrola;
- 10) kontrola kretanja i boravka stranaca;
- 11) obezbjeđivanje uslova za izvršenje zadržavanja lica;
- 12) drugi poslovi propisani zakonom.

Policijski poslovi obavljaju se primjenom policijskih ovlašćenja.

Načela obavljanja policijskih poslova

Član 11

Obavljanje policijskih poslova zasniva se na načelima zakonitosti, profesionalizma, saradnje, srazmjernosti u primjeni ovlašćenja, efikasnosti, nepristrasnosti, nediskriminacije i blagovremenosti.

Cilj obavljanja policijskih poslova

Član 12

Policijski poslovi obavljaju se sa ciljem da se obezbijedi jednaka zaštita bezbjednosti, prava i sloboda, primijeni zakon i obezbijedi vladavinu prava.

Obavljanje policijskih poslova van dužnosti

Član 12a

Policijski službenik je dužan da i kad nije na dužnosti, samoinicijativno pruža pomoć svakom licu koje se nalazi u opasnosti, sprječava ili suzbija radnje koje mogu da naruše javni red i mir ili da ugroze život ljudi, teritorijalni integritet i imovinu države i Ustavom utvrđen poredak.

U slučaju iz stava 1 ovog člana policijski službenik će, bez odlaganja, obavijestiti neposrednog rukovodioca organizacione jedinice Policije u koju je raspoređen, o obavljenim policijskim poslovima.

Upotreba sredstava prinude

Član 13

U obavljanju policijskih poslova mogu se primjenjivati samo sredstva prinude koja su propisana zakonom i kojima se cilj postiže sa najmanje štetnih posljedica.

Državni i međunarodni standardi policijskog postupanja

Član 14

Policijski službenici postupaju u skladu sa Ustavom, potvrđenim međunarodnim ugovorima, zakonom i drugim propisima.

Policijski službenici se pridržavaju standarda policijskog postupanja, a naročito onih koji proizilaze iz obaveza utvrđenih međunarodnim aktima, a odnose na dužnost služenja ljudima, poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti, ostvarivanje ljudskih prava, nediskriminaciju pri izvršavanju policijskih zadataka, ograničenost i uzdržanost u upotrebi sredstava prinude, zabranu mučenja i primjene nečovječnih i ponižavajućih postupaka, pružanje pomoći nastradalim licima, obavezu zaštite tajnih i ličnih podataka, obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i suprotstavljanje svakom obliku korupcije.

Kodeks policijske etike

Član 15

Kodeks policijske etike predstavlja skup načela o etičkom postupanju policijskih službenika koji se temelji na međunarodnim standardima.

Kodeks iz stava 1 ovog člana donosi Ministarstvo.

Pravo na pritužbu

Član 16

Fizičko i pravno lice ima pravo da podnese pritužbu na rad policijskog službenika kad smatra da je policijski službenik u vršenju policijskih poslova povrijedio neko njegovo pravo ili mu nanio štetu, u roku od šest mjeseci od dana kad je nastala šteta, odnosno povrijeđeno neko njegovo pravo ili sloboda.

Policija je dužna da podnosiocu pritužbe dostavi pisani odgovor, u roku od 30 dana od dana prijema pritužbe.

Podnosiocu pritužbe omogućuje se učešće u postupku provjere i utvrđivanja činjeničnog stanja u vezi sa pritužbom.

Ukoliko podnosilac pritužbe nije zadovoljan odgovorom iz stava 2 ovog člana ili ne dobije odgovor u roku od 30 dana, podnosilac pritužbe se može obratiti Ministarstvu, u roku od 15 dana od dana prijema odgovora, odnosno istekom tog roka.

Način postupanja po pritužbama iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Pravo na sudsku zaštitu i naknadu štete

Član 17

Lice koje smatra da su mu vršenjem policijskih poslova povrijeđene slobode i prava ili mu je nanijeta šteta ima pravo na sudsku zaštitu i naknadu štete.

Pomoć u izvršenjima

Član 18

Policijski službenici, u skladu sa zakonom, pružaju pomoć državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave i pravnim licima u postupku izvršenja njihovih odluka, ako se u tom postupku očekuje ili pruža fizički otpor.

Uslove i način pružanja pomoći iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Vozila, plovila, naoružanje i oprema

Član 19

Radi vršenja zakonom utvrđenih poslova, Policija upotrebljava vozila, plovila, naoružanje i posebnu opremu.

Boju i oznake vozila i plovila, naoružanje i posebnu opremu koji se upotrebljavaju za vršenje policijskih poslova, utvrđuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode i zadržanih lica

Član 20

Prostorije namijenjene za zadržavanje lica lišenih slobode i zadržanih lica moraju ispunjavati neophodne higijensko-tehničke uslove, a naročito u pogledu kubature vazduha, minimalne površine, osvetljenja i provjetravanja.

Uslovi koje moraju ispunjavati prostorije za zadržavanje lica lišenih slobode i zadržanih lica iz stava 1 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Objekti

Član 21

Radi vršenja zakonom utvrđenih poslova, Policija koristi objekte i pripadajuće zemljište, u skladu sa zakonom.

Obezbjedivanje određenih ličnosti, objekata i prostora

Član 22

Određivanje ličnosti, objekata i prostora iz člana 10 stav 1 tačka 7 ovog zakona, čiju zaštitu vrši Policija, način obezbjeđivanja, kao i druga pitanja od značaja za obezbjeđivanje ličnosti, objekata i prostora, utvrđuje Vlada.

III. POLICIJSKA OVLAŠĆENJA I DUŽNOSTI

1. Opšta pravila

Vrste policijskih ovlašćenja

Član 23

U cilju obavljanja policijskih poslova policijski službenici imaju policijska ovlašćenja utvrđena ovim i drugim zakonom.

Policijska ovlašćenja, u smislu ovog zakona, su:

- 1) prikupljanje i obrada ličnih i drugih podataka;
- 2) utvrđivanje identiteta lica i istovjetnosti predmeta;
- 3) pozivanje;
- 4) privođenje;
- 5) privremeno ograničenje slobode kretanja;
- 6) davanje upozorenja i izdavanje naređenja;
- 7) upotreba tuđeg saobraćajnog sredstva ili sredstva veze;
- 8) privremeno oduzimanje predmeta;
- 9) zaustavljanje i pregled lica i predmeta;
- 10) javno obećanje nagrade;
- 11) snimanje na javnom mjestu;
- 12) policijsko opažanje, odnosno opserviranje;
- 13) upotreba sredstva prinude;
- 14) sprovođenje specijalnih policijskih radnji.

Uslovi za primjenu policijskih ovlašćenja

Član 24

Policijska ovlašćenja primjenjuju policijski službenici.

Policijska ovlašćenja se mogu primijeniti samo ako su ispunjeni zakonom propisani uslovi za njihovu primjenu.

Policijski službenik je dužan da procijeni ispunjenost uslova iz stava 2 ovog člana i odgovoran je za tu procjenu.

Policijski službenik primjenjuje policijska ovlašćenja po:

- 1) nalogu suda ili državnog tužioca;
- 2) naređenju nadređenog službenika, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) sopstvenoj inicijativi, ako nadređeni službenik nije prisutan, a razlozi hitnosti zahtijevaju postupanje bez odlaganja.

Lice prema kome se primjenjuje policijsko ovlašćenje ima pravo da bude upoznato sa razlozima za preduzimanje policijskog ovlašćenja, da ukaže na okolnosti koje smatra bitnim u vezi sa tim, da bude upoznato sa identitetom policijskog službenika i da traži prisustvo lica koje uživa njegovo povjerenje, kad to okolnosti omogućavaju i ako se time ne ugrožava izvršenje policijskog zadatka.

Omogućavanje medicinske pomoći

Član 25

Policijski službenik će, prilikom primjene policijskih ovlašćenja, na zahtjev lica prema kome se ovlašćenje primjenjuje, omogućiti pružanje medicinske pomoći tom licu od strane zdravstvene ustanove.

Princip srazmjernosti

Član 26

Primjena policijskog ovlašćenja mora biti srazmjerna potrebi zbog koje se preduzima.

Primjena policijskog ovlašćenja ne smije izazvati štetne posljedice veće od onih koje bi nastupile da policijsko ovlašćenje nije primijenjeno.

Između više policijskih ovlašćenja primijeniće se ono kojim se zadatak može izvršiti sa najmanje štetnih posljedica i gubljenja vremena.

Prilikom primjene sredstava prinude njihova upotreba treba da bude postupna, od najlakšeg prema težem sredstvu prinude ako je to moguće i, u svakom slučaju, uz minimum neophodne sile.

Policijska značka i službena legitimacija

Član 27

Policijskom službeniku se, radi dokazivanja svojstva policijskog službenika, izdaje službena značka i službena legitimacija.

Sadržinu i obrazac službene legitimacije i izgled policijske značke propisuje Ministarstvo.

Uniforma oznake i naoružanje

Član 28

Policijske poslove čija priroda i uslovi obavljanja to zahtijevaju obavljaju policijski službenici u uniformi.

Policijski službenik određene policijske poslove može obavljati u civilnom odijelu.

Uniforme, oznake zvanja i naoružanje policijskih službenika utvrđuje Vlada.

Legitimisanje i predstavljanje

Član 29

Policijski službenik, kad obavlja policijske poslove u civilnom odijelu, dužan je da se, prije početka primjene policijskog ovlašćenja, predstavi pokazivanjem službene značke i službene legitimacije.

Policijski službenik u uniformi je dužan da se, prije početka primjene policijskog ovlašćenja, predstavi pokazivanjem službene značke i službene legitimacije, na zahtjev lica prema kome se primjenjuje policijsko ovlašćenje.

Izuzetno, policijski službenik se neće predstaviti na način iz st. 1 i 2 ovog člana ako okolnosti primjene policijskog ovlašćenja ukazuju na to da bi to moglo ugroziti postizanje njegovog cilja. U tom slučaju, policijski službenik će, u toku primjene policijskog ovlašćenja, upozoriti građanina riječju: "Policija".

Odredbе st. 1 i 3 ovog člana ne primjenjuju se na postupanje policijskog službenika koji preduzima prikrivene policijske radnje ili kad, u skladu sa posebnim zakonom, preduzima posebne dokazne radnje.

Primjena policijskih ovlašćenja prema maloljetnicima

Član 30

Policijska ovlašćenja prema maloljetniku primjenjuje policijski službenik koji ima posebna znanja iz oblasti prava djeteta i o pravilima postupanja sa maloljetnim učiniocima krivičnih djela i maloljetnim licima kao učesnicima u krivičnom postupku.

Izuzetno, policijski službenik koji nema posebna znanja iz stava 1 ovog člana može prema maloljetniku primijeniti policijska ovlašćenja, ukoliko to zahtijevaju razlozi hitnosti, do dolaska policijskog službenika iz stava 1 ovog člana.

Prilikom preduzimanja radnji prema maloljetnom licu, a naročito prilikom njegovog saslušanja, policijski službenik je dužan da postupa obazrivo, vodeći računa o duševnoj razvijenosti, osjetljivosti, ličnim svojstvima i privatnosti maloljetnika.

Prema maloljetnom licu policijska ovlašćenja se, po pravilu, primjenjuju u prisustvu roditelja ili zakonskog zastupnika i branioca.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, policijska ovlašćenja prema maloljetnom licu primjenjuju se bez prisustva roditelja ili zakonskog zastupnika, u prisustvu predstavnika organa nadležnog za socijalnu i dječju zaštitu, u slučaju kad postoji osnov sumnje da je roditelj ili zakonski zastupnik učinio krivično djelo ili prekršaj na štetu maloljetnog lica.

Primjena policijskih ovlašćenja prema licu sa imunitetom

Član 31

Policijski službenik je dužan da prema licu sa imunitetom postupa u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom i posebnim propisom.

Policijski službenik je dužan da o postupanju prema licu iz stava 1 ovog člana, bez odlaganja, obavijesti nadređenog službenika.

Primjena policijskih ovlašćenja prema vojnim licima

Član 32

Ovlašćenja utvrđena ovim zakonom policijski službenik primjenjuje i prema vojnim licima, ako posebnim propisom nije drukčije propisano.

O preduzimanju policijskih ovlašćenja prema licima iz stava 1 ovog člana odmah se obavještava nadležna komanda Vojske Crne Gore.

Službeno oružje i sredstva prinude

Član 33

Polijski službenik je ovlašćen da nosi vatreno oruđe.

Vatreno oruđe, kao i druga sredstva prinude, policijski službenik koristi pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Upućivanje policijskog službenika u inostranstvo

Član 34

Polijski službenik može učestvovati u obavljanju policijskih poslova u inostranstvu pod uslovima utvrđenim međunarodnim ugovorom.

O upućivanju policijskog službenika u inostranstvo odlučuje ministar.

Polijski službenik se ne može uputiti u inostranstvo radi obavljanja poslova iz stava 1 ovog člana, bez njegove pisane saglasnosti.

Prava i dužnosti policijskog službenika koji se upućuje u inostranstvo uređuju se ugovorom.

Uslovi i način izbora policijskog službenika koji se upućuje u inostranstvo i njegova prava i obaveze propisuje Ministarstvo.

Saradnja sa policijskim službenikom strane države ili međunarodne organizacije

Član 35

Polijski službenik strane države ili međunarodne organizacije može obavljati pojedini policijski posao na teritoriji Crne Gore pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, uz prethodno pisano odobrenje ministra.

Polijski službenik može, zajedno sa policijskim službenikom strane države ili međunarodne organizacije, preduzimati pojedine policijske poslove u okviru zajedničke istrage kad je to propisano zakonom ili međunarodnim ugovorom.

Polijski službenik u zajedničkoj istrazi iz stava 2 ovog člana postupa u skladu sa ovim zakonom, ako potvrđenim međunarodnim ugovorom nije drukčije propisano.

Dužnost vršenja poslova

Član 36

Polijski službenik je dužan da, na način i pod uslovima utvrđenim ovim zakonom, preduzme nužne radnje za zaštitu života ljudi i kad mu je u vršenju tih poslova ugrožen život.

2. Prikupljanje i obrada ličnih i drugih podataka

Prikupljanje ličnih i drugih podataka

Član 37

Policija može da prikuplja lične i druge podatke (u daljem tekstu: podaci) u mjeri koja je neophodna za svrhu vršenja policijskih poslova i primjenu policijskih ovlašćenja sa ciljem sprječavanja i suzbijanja kriminala i održavanja javnog reda i mira.

Polijski službenici mogu da prikupljaju podatke neposredno, po sopstvenoj inicijativi ili na osnovu naloga državnog tužioca ili suda, u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku.

Način prikupljanja podataka

Član 38

Podaci se, po pravilu, prikupljaju neposredno od lica na koje se podaci odnose.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, podaci se mogu prikupljati korišćenjem javno dostupnih izvora, od drugih državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave ili drugih pravnih ili fizičkih lica, ukoliko nije moguće prikupiti lične podatke od lica na koje se ti podaci odnose ili bi takvo prikupljanje ugrozilo primjenu policijskih ovlašćenja.

Zahtjev za prikupljanje podataka

Član 39

Organi, pravna i fizička lica iz člana 38 stav 2 ovog zakona, dužni su da na zahtjev Policije omoguće uvid, odnosno dostave podatke o kojima vode evidenciju u okviru svojih nadležnosti i ovlašćenja, a koji su Policiji potrebni za izvršavanje zakonom propisanih poslova i ovlašćenja, u roku koji je određen u zahtjevu.

Uvid u podatke iz stava 1 ovog člana o kojima evidencije vode državni organi i organi državne uprave, vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava.

Uvid u podatke drugih subjekata iz člana 38 stav 2 ovog zakona, elektronskim putem Policija može izvršiti ukoliko za to postoje tehničke mogućnosti.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži: pravni osnov za korišćenje podataka, koji podaci su potrebni, za koju svrhu, dovoljan broj podataka potrebnih za utvrđivanje identiteta lica, odnosno istovjetnosti predmeta, do kad postoji ograničenje prava lica da zna da su njegovi podaci korišćeni i upozorenje da je otkrivanje sadržaja zahtjeva iz stava 1 ovog člana i odgovora na zahtjev krivično djelo.

Izuzetno, u slučaju da se zahtjev iz stava 1 ovog člana koristi za pokretanje ili nastavak krivične istrage neće se obrazlagati razlozi za pokretanje, odnosno nastavak istrage.

Policija može da prikuplja podatke na osnovu sudskog naloga ili naloga državnog tužioca od bilo koga, uključujući i finansijske institucije i telekomunikacione operatore, bez navođenja razloga i svrhe za koju se podaci traže.

Čl. 40-43

(brisan)

Evidencije o prikupljenim, obrađenim i korišćenim podacima

Član 44

Policija o prikupljenim, obrađenim i korišćenim podacima vodi evidencije, a naročito o:

- 1) učiniocima krivičnih djela;
- 2) izvršiocima prekršaja;
- 3) licima za kojima se traga;
- 4) licima za koje je sproveden postupak utvrđivanja identiteta;
- 5) operativnim informacijama;
- 6) licima prema kojima su preduzete mjere tajnog nadzora u skladu sa propisom kojim se uređuje krivični postupak;
- 7) rezultatima DNK analize;
- 8) događajima;
- 9) licima kojima je po bilo kom osnovu ograničena ili oduzeta sloboda;
- 10) pritužbama lica;
- 11) upotrijebljenim sredstvima prinude;
- 12) daktiloskopiranim licima;
- 13) fotografisanim licima;
- 14) privremeno oduzetim, izgubljenim i nađenim predmetima;
- 15) kriminalističko-obavještajnim podacima o terorizmu i međunarodnom organizovanom kriminalu;
- 16) mjerama preduzetim u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak;
- 17) video i audio zapisima.

Prije uspostavljanja evidencija iz stava 1 ovog člana Policija treba da pribavi saglasnost Agencije za zaštitu ličnih podataka, u skladu sa zakonom.

Oblik, sadržaj i način vođenja evidencija iz stava 1 ovog člana, osim evidencije iz tačke 7, propisuje Ministarstvo.

Pravo uvida u podatke

Član 45

Pravo uvida u podatke iz člana 44 stav 1 ovog zakona ima lice na koje se ti podaci odnose, i to u evidencijama:

- iz tač. 1 i 2 nakon pravosnažnosti rješenja o potvrđivanju optužnice protiv tog lica, odnosno danom pravosnažnosti naredbe o pokretanju prekršajnog postupka za prekršaj;
- iz tač. 3, 4, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16 i 17 kad prestanu razlozi koji su zahtijevali prikupljanje podataka o tom licu;
- iz tačke 5 nakon arhiviranja informacije;
- iz tač. 6 i 15 nakon pravosnažnosti rješenja o prekidu istrage, odnosno danom pravosnažnosti rješenja o potvrđivanju optužnice protiv tog lica.

Lice o kome su podaci prikupljeni bez njegove saglasnosti, a nijesu brisani iz evidencije, u propisanom roku obavijestiti se o tome ako to dopušta priroda policijskog posla.

Čuvanje i brisanje podataka

Član 46

Podaci iz člana 44 stav 1 ovog zakona čuvaju se, i to u evidencijama:

- iz tač. 1, 5, 6, 12, 13, 15 i 16 pet godina od unosa podataka;
- iz tačke 2 tri godine od dana izdavanja rješenja o pokretanju prekršajnog postupka, a ako nije pokrenut prekršajni postupak, godinu dana od dana unosa podataka;
- iz tačke 3 do pronalaska lica za kojim se traga ili po prestanku razloga koji su uslovili traganje;
- iz tačke 4 godinu dana nakon unošenja podataka;

- iz tačke 8 tri godine nakon unošenja podataka;
- iz tač. 9, 10 i 11 dvije godine nakon unošenja podataka;
- iz tačke 14 do pronalaska stvari za kojima se traga ili po prestanku razloga koji su uslovili traganje;
- iz tačke 17 tri dana od dana snimanja.

Istekom rokova iz stava 1 ovog člana, osim roka za podatke iz evidencije o daktiloskopiranim licima, vrši se preispitivanje opravdanosti daljeg čuvanja podataka za vršenje policijskih poslova.

Podaci čije dalje čuvanje nije opravdano brišu se iz evidencija po isteku roka propisanog za čuvanje.

Podaci koji su prikupljeni suprotno zakonu ili su pogrešni moraju se odmah brisati ili ispraviti.

Lični podaci brišu se iz svih evidencija za lice koje je pravosnažnom sudskom odlukom oslobođeno krivične odgovornosti za određeno krivično djelo, kao i za lice protiv kog je pravosnažnom presudom tužba odbijena ili krivični postupak za određeno krivično djelo obustavljen.

Blokiranje podataka

Član 46a

Kad rok za čuvanje podataka iz evidencije iz člana 44 stav 1 tačka 12 ovog zakona istekne, podaci iz te evidencije će biti blokirani.

Nakon blokiranja u smislu stava 1 ovog člana, podaci se čuvaju:

- deset godina za krivična djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine;
- trideset godina za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju do osam godina; i
- pedeset godina za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju dužem od osam godina.

Policijskim službenicima i nadležnim državnim organima će se dozvoliti pristup blokiranim podacima samo za potrebe krivične istrage za krivično djelo čiji učinilac se goni po službenoj dužnosti ili u drugim slučajevima koji se odnose na obezbjeđivanje nacionalne bezbjednosti ili ustavnog poretka, ako je to neophodno za izvršavanje njihovih zakonom utvrđenih ovlašćenja.

Po isteku rokova iz stava 2 ovog člana, blokirani podaci se brišu. Način pristupanja blokiranim podacima propisuje Ministarstvo.

Dostavljanje podataka

Član 47

Podatke iz evidencija iz člana 44 ovog zakona Policija može da daje na korišćenje državnim organima, organima državne uprave, organima lokalne samouprave i pravnim licima, ako je to neophodno za izvršenje njihovih zakonom utvrđenih ovlašćenja i do tih podataka nije moguće doći na drugi način ili bi njihovo pribavljanje zahtijevalo nesrazmjerno visoke troškove.

Međunarodna razmjena podataka

Član 48

Policija može, ako je to neophodno za izvršavanje zadataka iz svog djelokruga, na sopstvenu inicijativu ili na zahtjev stranih država ili međunarodnih organizacija, pod uslovima reciprociteta, razmjenjivati podatke.

Lični podaci se mogu razmjenjivati samo ako postoje prethodne garancije da strana država ili međunarodna organizacija koja koristi te podatke primjenjuje adekvatne mjere zaštite ličnih podataka propisane posebnim zakonom o zaštiti podataka o ličnosti kao i da će ih koristiti u svrhu propisanu ovim zakonom.

Podaci dobijeni od druge države mogu se dostaviti trećoj državi samo ako postoji saglasnost države iz koje su dobijeni.

O razmjeni podataka iz stava 3 ovog člana Policija je dužna da vodi evidenciju, koja sadrži podatke o tome kada i kome su podaci dostavljeni i u koju svrhu.

Shodna primjena propisa o zaštiti ličnih podataka

Član 49

Na obradu ličnih podataka od strane Policije shodno se primjenjuju propisi o zaštiti ličnih podataka, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

2a. Utvrđivanje identiteta lica i istovjetnosti predmeta

Uslovi za provjeru identiteta lica

Član 49a

Policijski službenik utvrđuje identitet lica:

- 1) koje ulazi u objekat ili prostor koji obezbjeđuje Policija;
- 2) koje treba lišiti slobode, dovesti, zadržati ili uputiti nadležnim organima;
- 3) od koga prijeti opasnost za druga lica ili imovinu;

- 4) nad kojim se vrši pregled;
 - 5) koje se zatekne u tuđem stanu ili drugim prostorijama ili u prevoznom sredstvu u kojem se vrši pregled, ako je provjera identiteta potrebna;
 - 6) koje se zatekne u prostoru ili u objektu na kojem je privremeno ograničena sloboda kretanja, ako je provjera identiteta potrebna;
 - 7) za koje je iz bezbjednosnih razloga neophodno utvrditi identitet;
 - 8) koje bez opravdanog razloga prikuplja podatke o licu, objektu ili prostoru u kojem se nalazi ličnost koju Policija obezbjeđuje;
 - 9) koje može da obezbijedi podatke korisne za obavljanje policijskih poslova;
 - 10) koje svojim ponašanjem, radnjama i zadržavanjem na određenoj lokaciji ili u određenom trenutku daje razlog za sumnju da je dijete ili maloljetno lice bjegunac od kuće ili obrazovne ustanove ili je izgubljeno;
 - 11) koje je očigledno bespomoćno, a utvrđivanje njegovog identiteta je neophodno u cilju pružanja pomoći;
 - 12) na opravdan zahtjev službenog lica u smislu Krivičnog zakonika, zaposlenog u državnom organu, organu državne uprave, organu lokalne samouprave, odnosno lokalne uprave, pravnih i fizičkih lica.
- Opravdanim zahtjevom iz stava 1 tačka 12 ovog člana, smatra se zahtjev iz kojeg se može utvrditi da su podaci o identitetu lica potrebni za zakonito postupanje službenih lica i zaposlenih, odnosno pravnih ili fizičkih lica ili im je povrijeđeno neko pravo.
- Policijski službenik je dužan da upozna lice, na njegov zahtjev, sa razlogom provjere njegovog identiteta, osim ako zakonom nije drukčije propisano.

Način utvrđivanja identiteta lica

Član 49b

Utvrdjivanje identiteta lica iz člana 49a ovog zakona, sprovodi se uvidom u njegovu ličnu kartu ili uvidom u drugu javnu ispravu sa fotografijom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, utvrđivanje identiteta može biti sprovedeno i na osnovu izjave lica čiji je identitet utvrđen.

Lica čiji se identitet utvrđuje

Član 49c

Utvrdjivanje identiteta preduzima se prema licu:

- 1) koje ne može da dokaže svoj identitet u skladu sa članom 49b ovog zakona, ili se sumnja u vjerodostojnost lične karte ili druge javne isprave sa fotografijom;
- 2) za koje postoje podaci da planira, odnosno priprema izvršenje krivičnog djela ili prekršaja.

Identitet se utvrđuje korišćenjem podataka iz evidencija, primjenom metoda i upotrebom sredstava kriminalističke taktike i tehnike, medicinskim ili drugim odgovarajućim vještačenjem, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Policija je ovlašćena da u cilju utvrđivanja identiteta lica objavi crtež, snimak ili opis lica, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Kad okolnosti nalažu, Policija je ovlašćena da javno objavi fotografiju nestalog lica, lica koje o sebi ne može ili ne želi da da istinite podatke ili fotografiju leša nepoznatog lica.

Utvrdjivanje istovjetnosti predmeta

Član 49d

Utvrdjivanje istovjetnosti predmeta sprovodi se shodnom primjenom čl. 49a i 49b ovog zakona kad je u postupku potrebno utvrditi obilježja i svojstva predmeta, kao i utvrditi odnos između lica ili događaja i predmeta.

Policija može javno da objavi fotografiju, crtež, snimak ili opis predmeta ako je to od značaja za uspješno vođenje postupka utvrđivanja istovjetnosti predmeta.

3. Pozivanje

Uslovi i način pozivanja na razgovor

Član 50

Policija može pozvati lice za koje postoji vjerovatnoća da raspolaže obavještenjima kad je to neophodno za obavljanje policijskih poslova.

U pozivu se mora navesti naziv, mjesto i adresa organizacione jedinice Policije, razlog, mjesto i vrijeme pozivanja.

Ako pozvano lice iz stava 1 ovog člana dođe u prostorije Policije zajedno sa advokatom, mora se dopustiti advokatu da prisustvuje.

Policijski službenik je dužan da lice koje se odazvalo pozivu pouči da nije dužno dati traženo obavještenje.

Prinudno se može dovesti lice koje se nije odazvalo pozivu samo ako je u pozivu bilo na to upozoreno.

Poziv licu koje se poziva na razgovor upućuje se na službenom jeziku ili jeziku u službenoj upotrebi.

Vrijeme u kojem se lice može pozvati

Član 51

Lice koje se nalazi u stanu može se pozvati u vremenu od šest do 22 časa.

Izuzetno, ako postoji opasnost od odlaganja, policijski službenik ovlašten je da pozove lice od kojeg se traži obavještenje van vremena iz stava 1 ovog člana.

Posebni slučajevi pozivanja

Član 52

Policijski službenik ovlašten je izuzetno da pozove lice neposredno, telefonom ili drugim sredstvima elektronske komunikacije, pri čemu je dužan da saopšti razlog pozivanja, a uz njegovu saglasnost može ga i dovesti do službenih prostorija.

Lice se izuzetno može pozvati i putem medija kad je to neophodno zbog opasnosti od odlaganja ili kada se poziv upućuje većem broju lica.

Na zahtjev lica koje se odazvalo pozivu izdaće se potvrda, koja sadrži razloge i objašnjenje načina pozivanja.

3a. Privođenje i privremeno ograničenje slobode kretanja

Privođenje

Član 52a

Policijski službenik privodi:

- 1) lice za koje treba utvrditi identitet u skladu sa članom 49c stav 1 ovog zakona;
- 2) lice iz člana 50 stav 4 ovog zakona.

Lice se privodi u službene prostorije Policije. Lice se privodi u vremenu od šest do 22 časa.

Izuzetno, kad je privođenje neophodno radi vršenja policijskih poslova koji ne trpe odlaganje, lice se može dovesti i van vremena iz stava 3 ovog člana.

Privođenje može biti preduzeto najranije tri časa prije određenog roka za privođenje ako se izvršava na području u kojem je lice zatečeno.

Kad se privođenje vrši van područja na kojem je lice zatečeno, može trajati najduže šest časova.

Lica na koja se ne primjenjuju odredbe o privođenju

Član 52b

Odredbe člana 52a ovog zakona ne primjenjuju se prema licu čije je kretanje znatno otežano zbog bolesti, starosti, trudnoće i prema licu za koje se opravdano pretpostavlja da bi se privođenjem bitno pogoršalo njegovo zdravlje.

O činjenicama iz stava 1 ovog člana, policijski službenik koji vrši privođenje odmah će obavijestiti neposrednog starješinu.

Odredbe o privođenju ne primjenjuju se prema licu koje obavlja takve poslove koji se ne smiju prekidati sve dok mu se ne obezbijedi odgovarajuća zamjena.

O privođenju iz člana 52a ovog zakona, odnosno o primjeni odredaba st. 1 i 3 ovog člana, odlučuje neposredni starješina policijskog službenika koji vrši privođenje, a ako se za razlog saznalo tek na licu mjesta, policijski službenik o tome, bez odlaganja, obavještava svog nadležnog starješinu.

Prava lica koje se privodi

Član 52c

Policijski službenik je dužan da lice koje privodi, prije privođenja upozna sa razlozima preduzimanja te radnje i o pravu da obavijesti člana porodice ili drugo lice.

O privođenju djeteta ili maloljetnog lica policijski službenik će odmah obavijestiti roditelja, staratelja, lice kojem je dijete ili maloljetno lice povjereno na čuvanje ili predstavnika organa nadležnog za socijalnu i dječju zaštitu.

Privremeno ograničenje slobode kretanja

Član 52d

Policijski službenik može privremeno ograničiti pristup, kretanje ili zadržavanje u određenom prostoru ili objektu ili zadržati lice u određenom prostoru ili objektu:

- 1) ako postoji opasnost za život ljudi ili imovinu;
- 2) radi sprječavanja izvršenja krivičnog djela ili prekršaja;
- 3) radi pronalaženja i hvatanja učinilaca prekršaja.

Privremeno ograničenje pristupa, kretanja ili zadržavanja u određenom prostoru ili objektu može trajati samo do ostvarenja cilja radi kojeg se ovlaštenje primjenjuje, a najduže 12 časova, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Zadržavanje lica u određenom prostoru ili objektu može trajati samo do ostvarenja cilja radi kojeg se ovlašćenje primjenjuje, a najduže šest časova, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Kad to dopuštaju okolnosti, policijski službenik će saopštiti razloge sprovođenja radnji iz stava 1 ovog člana.

Kriminalističko taktičke radnje za sprovođenje ovlašćenja privremenog ograničenja slobode kretanja

Član 52e

Ovlašćenje privremenog ograničenja slobode kretanja iz člana 52d ovog zakona, sprovodi se kriminalističko taktičkim radnjama koje čine: blokada, racija, zasjeda, potjera i pregled određenih objekata i prostora.

4. Davanje upozorenja i izdavanje naređenja

Davanje upozorenja

Član 53

Policijski službenik upozorava lice za koje postoji vjerovatnoća da:

- 1) svojim ponašanjem može dovesti u opasnost svoju bezbjednost ili bezbjednost drugog lica ili imovinu, ugroziti bezbjednost saobraćaja, narušiti javni red i mir ili ometati graničnu kontrolu;
- 2) može izvršiti, podstaći ili izazvati drugo lice da počinji krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili prekršaj.

Izdavanje naređenja

Član 54

Policijski službenik izdaje naređenje radi:

- 1) otklanjanja opasnosti za život i imovinu;
- 2) sprječavanja izvršenja krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti i prekršaja, hvatanja učinioca tog krivičnog djela i prekršaja, kao i pronalaženja i obezbjeđenja tragova koji mogu poslužiti kao dokaz;
- 3) održavanja ili uspostavljanja narušenog javnog reda i mira;
- 4) bezbjednosti saobraćaja na putevima;
- 5) neometanog vršenja granične kontrole;
- 6) sprječavanja pristupa štićenom licu, objektu ili prostoru, kao i pristupa i zadržavanja na prostoru ili objektu gdje to nije dozvoljeno;
- 7) sprječavanja nastupanja i otklanjanja posljedica opšte opasnosti;
- 8) u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Naredba iz stava 1 ovog člana može se izdati i većem broju građana.

Način davanja upozorenja i izdavanja naređenja

Član 55

Upozorenja i naređenja daju se usmeno, pisano ili na drugi način (svjetlosnim i zvučnim signalima, znakovima, rukom i na drugi način) propisan aktom iz člana 84 ovog zakona.

5. Upotreba tuđeg saobraćajnog sredstva ili sredstva veze

Uslovi upotrebe i prava vlasnika

Član 56

Tuđe saobraćajno sredstvo, odnosno sredstvo veze može se upotrijebiti ako se na drugi način ne može izvršiti prevoz, odnosno uspostaviti veza, radi:

- 1) hvatanja učinioca krivičnog djela koji se neposredno goni;
- 2) prevoženja u najbližu zdravstvenu ustanovu povrijeđenog lica koje je žrtva krivičnog djela, saobraćajne nezgode, elementarne nepogode ili drugog nesrećnog slučaja.

U primjeni ovlašćenja iz stava 1 ovog člana policijski službenik se obavezno legitimiše.

Vlasnik saobraćajnog sredstva ili sredstva veze ima pravo na naknadu troškova i stvarne štete prouzrokovane upotrebom tih sredstava.

5a. Privremeno oduzimanje predmeta, zaustavljanje i pregled lica i predmeta, javno obećanje nagrade, snimanje na javnom mjestu i policijsko opažanje, odnosno opserviranje

Uslovi za privremeno oduzimanje predmeta

Član 56a

Policijski službenik, u cilju sprječavanja izvršenja krivičnog djela ili prekršaja, privremeno oduzima predmet ako:

- 1) okolnosti slučaja, priroda i svojstva predmeta ukazuju da je predmet namijenjen za izvršenje krivičnog djela ili prekršaja;
- 2) je to neophodno radi zaštite opšte bezbjednosti;
- 3) je predmet moguće upotrijebiti za samopovređivanje, napad, bjekstvo, skrivanje ili uništavanje dokaza da je učinjen prekršaj.

Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta

Član 56b

Policijski službenik izdaje potvrdu o privremeno oduzetom predmetu.

Potvrda iz stava 1 ovog člana, sadrži podatke o privremeno oduzetom predmetu po kojima se predmet razlikuje od drugih predmeta, kao i podatke o licu od koga je predmet oduzet.

Čuvanje privremeno oduzetih predmeta

Član 56c

Kad čuvanje privremeno oduzetih predmeta u prostorijama Policije nije moguće ili je povezano sa znatnim poteškoćama, takvi predmeti mogu se čuvati u drugom prostoru, odnosno mogu se smjestiti ili obezbijediti na drugi odgovarajući način, do odluke nadležnog organa, osim ako zakonom nije drukčije propisano.

Privremeno oduzeti predmet će se vratiti licu od koga je oduzet, kad prestanu razlozi za oduzimanje, ako zakonom nije drukčije propisano.

Lice iz stava 2 ovog člana, poziva se da predmet preuzme u roku koji ne može biti kraći od 30 dana.

Bliži način oduzimanja, čuvanja i postupanja sa privremeno oduzetim predmetima propisuje Ministarstvo.

Zaustavljanje i pregled lica i predmeta

Član 56d

Policijski službenik je ovlašćen da zaustavi i izvrši pregled lica i predmeta koje lice nosi sa sobom kad je to neophodno:

- 1) da se obezbijedi zaštita opšte bezbjednosti;
- 2) radi pronalaska predmeta podobnih za napad ili samopovređivanje;
- 3) radi obezbjeđenja ličnosti, objekata i prostora iz člana 10 stav 1 tačka 7 ovog zakona.

Pregledom lica iz stava 1 ovog člana, smatra se spoljni pregled odjeće i obuće.

Pregled predmeta koje lice nosi sa sobom obuhvata pregled predmeta koji su kod lica ili u njegovoj neposrednoj blizini.

Pregled lica mora vršiti lice istog pola, osim kad je neophodan hitan pregled lica radi oduzimanja oružja ili predmeta podobnih za napad ili samopovređivanje.

Prilikom pregleda lica i predmeta, policijski službenik je ovlašćen da koristi tehnička sredstva i službenog psa.

Ukoliko policijski službenik prilikom pregleda lica i predmeta utvrdi da postoje okolnosti zbog kojih je potrebno izvršiti pretres, izvršiće pretres, u skladu sa zakonom.

Javno obećanje nagrade

Član 56e

Policija je ovlašćena da javno obeća nagradu za dato obavještenje, radi pronalaženja nestalog lica.

Policija je ovlašćena da javno obeća nagradu za data obavještenja i iz drugih opravdanih razloga, kad su obavještenja građana potrebna u obavljanju policijskih poslova.

Javno obećanje nagrade može se objaviti preko medija ili na drugi pogodan način. Policija je dužna da javno opozove obećanu nagradu kad dođe do traženih obavještenja. Pravo na nagradu iz st. 1 i 2 ovog člana, ne pripada licu koje je dalo obavještenje za koje je obećana nagrada, ukoliko Policija već raspolaže tim podacima.

Policijski službenici i članovi njihovih porodica nemaju pravo na nagradu.

Snimanje na javnom mjestu

Član 56f

U cilju sprječavanja krivičnih djela za koja se goni po službenoj dužnosti, sprječavanja, otkrivanja, pronalaženja i hvatanja učinilaca prekršaja kao i obezbjeđivanja dokaza za vođenje prekršajnog postupka, kao i radi nadzora zakonitosti postupanja policijskih službenika, Policija može da snima javna mjesta uređajima za audio ili audiovizuelno snimanje.

Policija može da vrši snimanje ili fotografisanje javnog skupa, ako postoji opasnost da će prilikom javnog okupljanja doći do ugrožavanja života i zdravlja ljudi i imovine.

Policija je dužna da namjeru o snimanju iz st. 1 i 2 ovog člana, prethodno objavi u medijima najkasnije 24 časa prije početka snimanja.

Rok čuvanja snimaka i fotografija nastalih u smislu stava 1 ovog člana ne može biti duži od 60 dana.

Policijsko opažanje, odnosno opserviranje

Član 56g

U cilju provjere dobijenih obavještenja i sačinjavanja predloga, odnosno inicijativa za preduzimanje mjera u skladu sa zakonom, policijski službenik je ovlašten da putem policijskog opažanja, odnosno opserviranja prikuplja obavještenja i podatke od značaja za utvrđivanje osnova sumnje da je izvršeno krivično djelo ili prekršaj.

Opserviranje se vrši na javnim mjestima dostupnim za pristup, bez zadiranja u privatnost bilo kog lica.

6. Upotreba sredstava prinude

Vrste sredstava prinude i uslovi za upotrebu

Član 57

Sredstva prinude, u smislu ovog zakona, su:

- 1) fizička snaga;
- 1a) ručni sprej sa nadražujućim dejstvom;
- 2) službena palica;
- 3) sredstva za vezivanje;
- 4) specijalna vozila;
- 5) službeni psi;
- 6) službeni konji;
- 7) sredstva za zaprečavanje;
- 8) uređaji za izbacivanje mlazeva vode;
- 9) hemijska sredstva;
- 10) posebne vrste oružja i eksplozivnih sredstava;
- 11) vatreno oružje.

Sredstva iz stava 1 ovog člana, upotrijebiće se kad je to neophodno radi zaštite bezbjednosti ljudi, odbijanja napada i sprječavanja bjekstva ako se davanjem upozorenja ili izdavanjem naređenja ne može izvršiti službeni zadatak.

Policijski službenik će upotrijebiti sredstva prinude samo ako se na drugi način ne može izvršiti zadatak, srazmjerno opasnosti koja prijeti zakonom zaštićenom dobru i vrijednosti, odnosno težini djela koje se sprječava ili suzbija i na suzdržan način.

Policijski službenik će uvijek upotrijebiti najblaže sredstvo prinude koje garantuje uspjeh, srazmjerno razlogu upotrebe i na način kojim se službeni zadatak izvršava bez nepotrebnih štetnih posljedica.

Policijski službenik će prije upotrebe sredstva prinude na to upozoriti lice prema kome sredstvo namjerava da upotrijebi, ako je to u datoj situaciji moguće i neće dovesti u pitanje izvršenje službene radnje.

Policijski službenik je prilikom upotrebe sredstava prinude dužan da štiti ljudske živote, prouzrokuje što manje povreda i materijalne štete, kao i da obezbijedi da se pomoć povrijeđenom ili ugroženom licu što prije pruži i da njegova porodica ili drugi srodnici o tome što prije budu obaviješteni.

Upotreba sredstava prinude prema grupi lica

Član 58

Policijski službenik je ovlašten da izda naređenje grupi lica da se razide ako se grupa protivpravno okupila, protivpravno se ponaša i tako može da izazove nasilje.

Ako se grupa iz stava 1 ovog člana ne razide, mogu da se upotrijebe sljedeća sredstva prinude:

- 1) fizička snaga;
- 1a) ručni sprej sa nadražujućim dejstvom;
- 2) službena palica;
- 3) specijalna vozila;
- 4) službeni psi;
- 5) službeni konji;
- 6) uređaji za izbacivanje mlazeva vode;

7) hemijska sredstva.

Sredstva iz stava 2 ovog člana mogu se upotrijebiti samo po naređenju nadređenog policijskog službenika, odnosno policijskog službenika koga on ovlasti.

Izveštavanje, kontrola i odgovornost u vezi sa upotrebom sredstava prinude

Član 59

Policijski službenik podnosi pisani izvještaj o upotrebi sredstava prinude nadređenom policijskom službeniku što je prije moguće, a najkasnije 24 časa od upotrebe sredstava prinude.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o sredstvu prinude, ime, prezime i matični broj lica protiv koga je upotrijebljeno, razlozima i osnovu upotrebe i o drugim činjenicama i okolnostima od značaja za ocjenu zakonitosti upotrebe sredstva prinude.

Zakonitost upotrebe sredstva prinude ocjenjuje ministar ili lice koje on ovlasti.

Ukoliko ministar ili lice koje on ovlasti ocijeni da su sredstva prinude nezakonito upotrijebljena obavezan je da, najkasnije u roku od pet dana od dana saznanja, preduzme mjere za utvrđivanje odgovornosti policijskog službenika koji je upotrijebio, odnosno naredio upotrebu sredstava prinude.

Za nezakonitu upotrebu sredstava prinude lično je odgovoran policijski službenik koji je primijenio, odnosno naredio nezakonitu upotrebu sredstava prinude.

Pravna pomoć u vezi sa upotrebom sredstava prinude

Član 60

Kad se utvrdi da su sredstva prinude upotrijebljena u granicama zakonom utvrđenih ovlašćenja, isključena je odgovornost policijskog službenika koji ih je upotrijebio.

Kad se protiv policijskog službenika vodi krivični postupak zbog upotrebe sredstava prinude iz stava 1 ovog člana ili preduzimanja drugih radnji u obavljanju službenog posla,

Ministarstvo će mu obezbijediti besplatnu pravnu pomoć u tom postupku.

Ministarstvo će obezbijediti besplatnu pravnu pomoć i licu koje je pružilo pomoć ovlašćenom službenom licu, ako je protiv njega pokrenut krivični postupak zbog radnje učinjene u vezi sa pružanjem pomoći.

Fizička snaga

Član 61

Upotrebom fizičke snage, u smislu ovog zakona, smatra se upotreba različitih zahvata borilačkih vještina ili njima sličnih postupaka na tijelu drugog lica, kojima je cilj odbijanje napada ili savlađivanje otpora lica uz nanošenje najmanje štetnih posljedica.

Napadom se smatra svaka radnja preduzeta da se napadnuti povrijedi ili liši života, da se nasilno uđe u objekat ili prostor oko objekta u koji je ulaz zabranjen ili da se policijski službenik omete ili spriječi u izvršenju službene radnje.

Otporom se smatra svako suprotstavljanje zakonitim službenim mjerama i radnjama koje se može vršiti oglašavanjem ili zauzimanjem klečećeg, sjedećeg, ležećeg ili sličnog položaja, (pasivni otpor) ili zaklanjanjem ili držanjem za lice ili predmet, otimanjem, stavljanjem u izgled da će se lice napasti ili preduzimanjem slične radnje (aktivni otpor).

Fizička snaga upotrebljava se u skladu sa pravilima vještine samoodbrane, a sa upotrebom se prestaje čim prestane napad ili otpor lica prema kojem je upotrijebljena.

Ručni sprej sa nadražujućim dejstvom

Član 61a

Ručni sprej sa nadražujućim dejstvom se može upotrijebiti ako su ispunjeni uslovi za upotrebu fizičke snage, osim u slučajevima savladavanja pasivnog otpora.

Službena palica

Član 62

Službena palica se može upotrijebiti ako su blaži načini upotrebe fizičke snage i ručnog spreja sa nadražujućim dejstvom bezuspješni ili ne garantuju uspjeh.

Udarci službenom palicom ne nanose se u predjelu glave, vrata, kičmenog stuba, grudnog koša, trbušnog zida, genitalija i zglobova, osim kao krajnja mjera.

Prema licima mlađim od 14 godina, očigledno bolesnim i iznemoglim licima, licima sa teškim invaliditetom i ženama čija je trudnoća vidljiva, službena palica se može upotrijebiti samo ako neko od tih lica vatrenim oružjem, oruđem ili drugim opasnim predmetom ugrožava svoj život, život policijskog službenika ili život drugog lica.

Izgled i bliže karakteristike službene palice propisuje Ministarstvo.

Sredstva za vezivanje

Član 63

Sredstva za vezivanje mogu se upotrijebiti radi:

- 1) sprječavanja otpora lica ili odbijanja napada usmjerenog na policijskog službenika;
- 2) sprječavanja bjekstva lica;
- 3) onemogućavanja samopovređivanja ili povređivanja drugog lica.

Upotrebom sredstava za vezivanje smatra se vezivanje, po pravilu, ruku lica iza leđa.

Sredstvima za vezivanje smatraju se službene lisice, plastične zatege i druga za to namjenjena sredstva.

Prilikom upotrebe sredstava za vezivanje primjenjuju se ograničenja iz člana 62 stav 3 ovog zakona.

Upotreba sredstava za vezivanje lica koja su već zakonito lišena slobode po bilo kom osnovu, ne smatra se upotrebom sredstava prinude u smislu ovog zakona.

Specijalna vozila

Član 64

Specijalna vozila mogu se upotrijebiti radi uspostavljanja narušenog javnog reda, zaprječavanja prolaska lica i radi upotrebe hemijskih sredstava i vatrenog oružja ugrađenog na ta vozila.

Upotrebom specijalnih vozila smatra se izbacivanje vode pod pritiskom sa ili bez hemijskih sredstava, upotreba ugrađenog vatrenog oružja, uklanjanje prepreka i zaprječavanje specijalnim vozilima prolaska lica. Prilikom upotrebe, posadu i specijalno vozilo štiti potreban broj policijskih službenika.

Specijalnim vozilima smatraju se vozila za izbacivanje vode pod pritiskom, oklopna vozila sa ili bez ugrađene zaprječne ograde, helikopteri, vozila za uklanjanje prepreka i druga vozila posebne namjene.

Ugrađena hemijska sredstva i vatreno oružje mogu se upotrijebiti samo pod uslovima za upotrebu tih sredstava, odnosno oružja utvrđenim ovim zakonom.

Službeni psi

Član 65

Službeni psi mogu da se upotrijebe kao sredstvo prinude u slučajevima kad:

- 1) su ispunjeni uslovi za upotrebu fizičke snage, ručnog spreja sa nadražujućim dejstvom ili službene palice;
- 2) su ispunjeni uslovi za upotrebu vatrenog oružja;
- 3) se uspostavlja narušeni javni red i mir.

Upotrebom službenih pasa smatra se puštanje psa prema licu i zaprječavanje psima prolaska lica.

U slučajevima iz stava 1 tačka 2 ovog člana, službeni pas može da se upotrijebi i bez zaštitne korpice, a u slučajevima iz tač. 1 i 3 samo sa zaštitnom korpom.

Službeni konji

Član 66

Službeni konji mogu da se upotrijebe kao sredstvo prinude radi uspostavljanja narušenog javnog reda i mira i radi zaprječavanja prolaska lica.

Upotrebom službenih konja smatra se kretanje konjima prema licima radi njihovog razdvajanja ili potiskivanja, odnosno zaprječavanje konjima prolaska lica.

Sredstva za zaprječavanje

Član 67

Sredstvima za zaprječavanje smatraju se sredstva za prinudno zaustavljanje vozila i sredstva za zaprječavanje prolaska lica.

Sredstva za zaprječavanje štite policijski službenici koje odredi njihov nadređeni.

Zaustavljanje vozila

Član 68

Sredstva za prinudno zaustavljanje vozila mogu se upotrijebiti radi sprječavanja:

- 1) bjekstva lica koje je zatečeno u vršenju krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti;
- 2) bjekstva lica koje je lišeno slobode ili za koje postoji nalog za lišavanje slobode;
- 3) nezakonitog prelaska državne granice vozilom;
- 4) nedozvoljenog pristupa vozilu do objekta ili područja gde se nalaze lica koja policijski službenik obezbeđuje.

Sredstvima za prinudno zaustavljanje vozila smatraju se uređaji za te namjene, kao i bodljikave trake i druga namjenska sredstva kojima se vozilo u pokretu može prinudno zaustaviti.

Ispred postavljenih sredstava za prinudno zaustavljanje vozila na odgovarajućoj udaljenosti, u skladu sa propisima o bezbjednosti saobraćaja na putevima, postavljaju se saobraćajni znakovi zabrane preticanja i obaveznog zaustavljanja, ako je to u datoj situaciji moguće.

Zapriečavanje prolaska lica

Član 69

Sredstva za zapriečavanje prolaska lica mogu se upotrijebiti za presijecanje i podjelu prostora prilikom održavanja javnog reda i mira i obezbjeđivanja javnih okupljanja, za blokadu određenog prostora ili objekta, odnosno za ograničenje, zabranu ili usmjeravanje kretanja lica na javnim mjestima, određenim područjima ili pravcima.

Sredstvima za zapriečavanje prolaska lica smatraju se zaprečne ograde, specijalna vozila, službeni psi, službeni konji i druga namjenska sredstva kojima se prolazak lica može zapriečiti.

Uređaji za izbacivanje mlazeva vode

Član 70

Uređaji za izbacivanje mlazeva vode mogu se upotrijebiti samo pod uslovima i na način iz člana 57 ovog zakona prema grupi koja se ponaša tako da može izazvati nasilje.

Hemijska sredstva

Član 71

Hemijska sredstva mogu se upotrijebiti radi odbijanja napada i savlađivanja otpora koji se ne mogu obezbjeđiti upotrebom fizičke snage, ručnog spreja sa nadražujućim dejstvom i službene palice, radi uspostavljanja narušenog javnog reda i mira, radi oslobađanja zatvorenog prostora od lica, za rješavanje talačkih situacija i u slučajevima kad su ispunjeni uslovi za upotrebu posebnih vrsta oružja i eksplozivnih sredstava ili za upotrebu vatrenog oružja utvrđenih ovim zakonom.

Hemijskim sredstvima smatraju se suzavci za kratkotrajnu upotrebu, koji po prestanku dejstva ne ostavljaju bilo kakve posljedice na psihofizičko i opšte zdravstveno stanje, kao i hemijske materije blažeg dejstva od suzavca.

Prilikom upotrebe hemijskih sredstava u blizini ustanova u kojima borave djeca i stariji, bolnica, osnovnih škola i prometnih saobraćajnica i lako zapaljivih materijala preduzimaju se i posebne mjere zaštite.

Hemijska sredstva se ne upotrebljavaju prema licima koja se nalaze u blizini eksplozivno-zapaljivih materija, na velikoj visini i na sličnim mjestima gdje bi mogao biti ugrožen život ljudi.

Posebne vrste oružja i eksplozivnih sredstava

Član 72

Posebne vrste oružja i eksplozivnih sredstava mogu se upotrijebiti samo ako su ispunjeni uslovi za upotrebu vatrenog oružja u skladu sa ovim zakonom i ukoliko je upotreba drugih vrsta oružja neuspješna ili ne garantuje uspjeh.

Posebnim vrstama oružja, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se električni paralizator i hladno oružje.

Posebna oružja i eksplozivna sredstva nije dozvoljeno upotrijebiti radi sprječavanja bjekstva lica.

Eksplozivna sredstva nije dozvoljeno upotrijebiti prema licima u masi.

Odluku o upotrebi posebnih vrsta oružja i eksplozivnih sredstava donosi direktor, uz saglasnost ministra.

Vatreno oružje

Član 73

Prilikom obavljanja službenog zadatka policijski službenik može upotrijebiti vatreno oružje samo ako upotrebom drugih sredstava prinude ne može postići rezultat u izvršenju zadatka i kad je nužno da se:

- 1) zaštititi život ljudi;
- 2) spriječiti bjekstvo lica zatečenog u izvršenju krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti i za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teža kazna, a u slučaju neposredne opasnosti po život;
- 3) spriječiti bjekstvo lica zakonito lišenog slobode ili lica za koje je izdat nalog za lišavanje slobode zbog izvršenja krivičnog djela iz tačke 2 ovog člana, a u slučaju neposredne opasnosti po život;
- 4) od sebe odbije neposredni napad kojim se ugrožava njegov život;
- 5) odbije napad na objekat ili lice koje obezbeđuje, a u slučaju neposredne opasnosti po život.

Zaštita života ljudi

Član 74

Upotrebom vatrenog oružja, u smislu člana 73 stav 1 tačka 1 ovog zakona, smatra se upotreba vatrenog oružja u cilju zaštite života jednog ili više lica koja su napadnuta, a postoji neposredna opasnost po život tih lica.

Sprječavanje bjekstva lica zatečenog u izvršenju krivičnog djela

Član 75

Upotrebom vatrenog oružja, u smislu člana 73 stav 1 tačka 2 ovog zakona, smatra se upotreba vatrenog oružja u vrijeme ili neposredno posle izvršenja krivičnog djela radi sprječavanja bjekstva lica zatečenog na mjestu ili u neposrednoj blizini gdje je preduzelo radnje izvršenja krivičnog djela ili gdje su nastupile posljedice krivičnog djela, odnosno sprječavanja bjekstva lica kod kojeg su predmeti kojima je izvršilo krivično djelo ili predmeti nastali izvršenjem krivičnog djela.

Sprječavanje bjekstva lica zakonito lišenog slobode ili za koje je izdata takva naredba

Član 76

Upotrebom vatrenog oružja, u smislu člana 73 stav 1 tačka 3 ovog zakona, smatra se upotreba vatrenog oružja radi sprječavanja bjekstva lica za koje je u naredbi za lišavanje slobode, odnosno naredbi za dovođenje izričito navedeno da će policijski službenik upotrijebiti vatreno oružje radi sprječavanja bjekstva tog lica.

Prije postupanja po naredbi za lišavanje slobode, odnosno za dovođenje lica iz stava 1 ovog člana, policijski službenik upozoriće to lice da će upotrijebiti vatreno oružje ako pokuša bjekstvo.

Odbijanje neposrednog napada na policijskog službenika

Član 77

Upotrebom vatrenog oružja, u smislu člana 73 stav 1 tačka 4 ovog zakona, smatra se upotreba vatrenog oružja radi odbijanja napada vatrenim ili drugim oružjem, opasnim oruđem ili predmetom kojima se može ugroziti život, napad od strane dva ili više lica ili napad na mjestu i u vrijeme kad se ne može očekivati pomoć.

Napadom oružjem na policijskog službenika, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se i samo potezanje vatrenog ili drugog oružja, opasnog oruđa ili predmeta kojima se može ugroziti život, kao i pokušaj da se ono potegne.

Potezanjem, u smislu stava 2 ovog člana, smatra se pokret vatrenim ili drugim oružjem, opasnim oruđem ili predmetom kojima se može ugroziti život, radi njegovog donošenja ili stavljanja u položaj za upotrebu, a pokušajem potezanja smatra se pokret učinjen prema oružju iz stava 2 ovog člana.

Odbijanje napada na objekat ili lice koje se obezbjeđuje

Član 78

Upotrebom vatrenog oružja, u smislu člana 73 stav 1 tačka 5 ovog zakona, smatra se upotreba vatrenog oružja radi odbijanja neposrednog napada i za vrijeme trajanja neposrednog napada na objekat ili lice koje se obezbjeđuje.

Neposrednim napadom na objekat koji se obezbjeđuje smatra se svaka radnja usmjerena na oštećenje tog objekta ili njegovih dijelova ili na onemogućavanje funkcionisanja objekta oštećenjem ili uništenjem uređaja na objektu ili na drugi način.

Neposrednim napadom na lice koje se obezbjeđuje smatra se svaki napad vatrenim oružjem, opasnim oruđem ili drugim predmetom kojim se može ugroziti život tog lica ili napad od strane dva ili više lica.

Upozorenje prije upotrebe vatrenog oružja

Član 79

Prije nego što policijski službenik upotrijebi vatreno oružje mora, kad okolnosti to dopuštaju, lice prema kome će upotrijebiti vatreno oružje upozoriti povikom: "Stoj, Policija, pucaću!" i upozoravajućim pucnjem.

Izuzetno, policijski službenik neće uputiti upozorenje i upozoravajući pucanj iz stava 1 ovog člana, ako je ugrožen njegov život ili život drugih lica ili bi se dovelo u pitanje izvršenje službenog zadatka.

Posebno ograničenje upotrebe vatrenog oružja

Član 80

Upotreba vatrenog oružja nije dozvoljena kad dovodi u opasnost život drugih lica, osim ako je takva upotreba jedino sredstvo za izvršenje zadataka iz člana 73 ovog zakona.

Upotreba vatrenog oružja nije dozvoljena protiv maloljetnika, osim u slučaju kad je to jedini način za odbranu od neposrednog napada ili opasnosti.

Upotreba vatrenog oružja kad je vozilo u pokretu

Član 80a

Policijski službenik ne smije upotrebljavati vatreno oružje prema vozilu u pokretu, osim ako se to vozilo koristi sa ciljem ugrožavanja života ili bezbjednosti policijskog službenika ili drugog lica ili ako se iz tog vozila upotrebljava vatreno oružje sa ciljem ugrožavanja života ili bezbjednosti policijskog službenika ili drugog lica.

Upotreba vatrenog oružja u gonjenju plovnog objekta

Član 81

Kad je neophodno da zaustavi plovni objekat koji goni na moru i unutrašnjim vodama policija može prema tom plovnom objektu da upotrijebi vatreno oružje da bi ga onemogućila u bjekstvu, zaustavila i sprovela nadležnom organu samo ako to nije postigla upotrebom drugih trenutno raspoloživih sredstava.

Druga sredstva iz stava 1 ovog člana mogu biti verbalno upozorenje i hici zastrašivanja ispaljeni iznad plovnog objekta, pod uslovom da to ne predstavlja opasnost za druge.

Kad se, kao krajnje sredstvo, na plovni objekat ispaljuju hici, policija to čini tako da štiti živote lica na objektu i u liniji vatre. Vatreno oružje neće se upotrijebiti ako to ugrožava nečiji život ili ako to nije neophodno da se zaštiti nečiji život.

Upotreba vatrenog oružja prema životinjama

Član 82

Vatreno oružje može se upotrijebiti prema životinjama samo kad od njih prijeti neposredna opasnost od napada na život i tijelo lica ili opasnost od ugrožavanja života ili zdravlja ljudi (zarazne bolesti i slično).

Oružje se može upotrijebiti i prema bolesnim i teško povrijeđenim životinjama kad veterinar ili drugo lice ne može preduzeti odgovarajuću mjeru.

7. Prikrivene policijske radnje

Specijalne policijske radnje

Član 83

Policijski službenici mogu, u vršenju policijskog posla, izuzetno od odredaba člana 157 Zakonika o krivičnom postupku, za operativne potrebe, sprovoditi određene policijske radnje, ako je očigledno da se drugim radnjama neće postići cilj policijskog posla.

Policijske radnje u smislu stava 1 ovog člana, su:

- 1) osmatranje;
- 2) praćenje;
- 3) klopka.

Podaci prikupljeni primjenom radnji iz stava 2 ovog člana mogu se koristiti:

- 1) za potrebe izviđaja i istrage; i
- 2) radi zaštite bezbjednosti građana i imovine, sprječavanja vršenja i otkrivanja krivičnih djela i prekršaja, održavanja javnog reda i mira, obezbjeđivanja javnih okupljanja i drugih policijskih poslova.

Odluku o primjeni radnji iz stava 2 ovog člana donosi pomoćnik direktora Policije koji je nadležan za policijske poslove za čije obavljanje je neophodno sprovesti ove radnje.

Policijske radnje iz stava 2 ovog člana mogu trajati neprekidno do 24 časa ili sa prekidom u trajanju do 48 časova.

Akt o obavljanju određenih policijskih poslova

Član 84

Bliži način obavljanja određenih policijskih poslova i primjenu ovlašćenja u obavljanju tih poslova propisuje Ministarstvo.

IV. RADNI ODNOSI

Zasnivanje radnog odnosa

Član 85

Pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnim organima, lice koje zasniva radni odnos u zvanju policijskog službenika mora ispunjavati i sljedeće posebne uslove:

- 1) da ima najmanje kvalifikaciju srednjeg opšteg i stručnog obrazovanja;
- 2) da ima posebnu psihofizičku sposobnost;
- 3) da je dostojno za obavljanje policijskih poslova.

Nije dostojno za obavljanje policijskih poslova lice koje je pravosnažnom presudom osuđeno za krivično djelo iz koristoljublja ili nečasnih pobuda; lice koje je osuđeno zbog krivičnog djela ugrožavanja javnog saobraćaja na putevima učinjeno pod dejstvom alkohola, droge ili drugih psihoaktivnih materija; lice koje je kažnjeno za prekršaj protiv javnog reda i mira sa elementima nasilja ili drugi prekršaj koji ga čini

nedostojnim za obavljanje unutrašnjih poslova; lice čije dosadašnje ponašanje, navike ili sklonosti ukazuju na nepouzdanost za obavljanje tih poslova.

Aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva mogu se utvrditi i drugi posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa policijskog službenika.

Dostojnost iz stava 1 tačka 3 ovog člana utvrđuje se provjerom u skladu sa aktom koji donosi Ministarstvo.

Način zasnivanja radnog odnosa

Član 86

Odluku o zasnivanju radnog odnosa i raspoređivanju policijskog i drugog službenika donosi direktor.

Policijski službenik zasniva radni odnos na osnovu javnog oglasa.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, policijski službenik može zasnovati radni odnos bez javnog oglasa.

Radna mjesta iz stava 3 ovog člana utvrđuju se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva.

Prilikom popune radnih mjesta policijskih službenika, pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica osigurava se srazmjerna zastupljenost, shodno Ustavu i zakonu.

Polaganje zakletve

Član 87

Policijski službenik nakon zasnivanja radnog odnosa polaže i potpisuje svečanu zakletvu.

Tekst zakletve glasi:

"Zaklinjem se da ću sve svoje snage posvetiti bezbjednosti građana, da ću predano štiti ljudska prava i slobode i da ću savjesno i odgovorno služiti građanima Crne Gore i dosljedno se pridržavati zakona u vršenju policijskih dužnosti".

V. ZVANJA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA

Nivoi i zvanja policijskih službenika

Član 88

Zvanja policijskih službenika razvrstavaju se u dva nivoa, i to:

1) Nivo 1:

- a) glavni policijski inspektor, viši policijski inspektor I klase, viši policijski inspektor, samostalni policijski inspektor, policijski inspektor I klase, policijski inspektor i mlađi policijski inspektor;
- b) stariji policijski narednik I klase, stariji policijski narednik i policijski narednik;
- c) stariji policajac I klase, stariji policajac i policajac.

2) Nivo 2:

- a) glavni policijski savjetnik;
- b) viši policijski savjetnik I klase;
- c) viši policijski savjetnik;
- d) samostalni policijski savjetnik;
- e) policijski savjetnik.

Uslovi za sticanje zvanja

Član 88a

Uslovi za sticanje zvanja policijskih službenika u okviru nivoa 1 su:

- 1) glavni policijski inspektor – VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje deset godina radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom u policijskom zvanju;
- 2) viši policijski inspektor I klase – VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje osam godina radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom u policijskom zvanju;
- 3) viši policijski inspektor – VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje šest godina radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom u policijskom zvanju;
- 4) samostalni policijski inspektor - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje četiri godine radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom u policijskom zvanju;
- 5) policijski inspektor I klase - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom u policijskom zvanju;
- 6) policijski inspektor - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom u policijskom zvanju;

- 7) mlađi policijski inspektor - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, završen pripravnički staž i položen stručni ispit za rad u državnim organima;
- 8) stariji policijski narednik I klase – V nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima sa višom stručnom spremom u policijskom zvanju;
- 9) stariji policijski narednik - V nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima sa višom stručnom spremom u policijskom zvanju;
- 10) policijski narednik - V nivo kvalifikacije obrazovanja, završen pripravnički staž i položen stručni ispit za rad u državnim organima;
- 11) stariji policajac I klase – IV nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima sa srednjom stručnom spremom u policijskom zvanju;
- 12) stariji policajac - IV nivo kvalifikacije obrazovanja i najmanje tri godine radnog iskustva na poslovima sa srednjom stručnom spremom u policijskom zvanju; i
- 13) policajac - IV nivo kvalifikacije obrazovanja, završen pripravnički staž i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Uslovi za sticanje zvanja policijskih službenika u okviru nivoa 2 su:

- 1) glavni policijski savjetnik - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje deset godina radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom i položen stručni ispit za rad u državnim organima;
- 2) viši policijski savjetnik I klase - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje osam godina radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom i položen stručni ispit za rad u državnim organima;
- 3) viši policijski savjetnik - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje šest godina radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom i položen stručni ispit za rad u državnim organima;
- 4) samostalni policijski savjetnik - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje četiri godine radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom i položen stručni ispit za rad u državnim organima; i
- 5) policijski savjetnik - VII1 nivo kvalifikacije obrazovanja, najmanje dvije godine radnog iskustva na poslovima sa visokom stručnom spremom i položen stručni ispit za rad u državnim organima.

Raspoređivanje zvanja policijskih službenika u platne razrede

Član 89

Zvanja policijskih službenika iz člana 88 ovog zakona, raspoređuju se u skladu sa zakonom u sljedeće platne razrede:

- glavni policijski inspektor i glavni policijski savjetnik od 8 do 6 platnog razreda;
- viši policijski inspektor I klase i viši policijski savjetnik I klase od 10 do 8 platnog razreda;
- viši policijski inspektor i viši policijski savjetnik od 12 do 10 platnog razreda;
- samostalni policijski inspektor i samostalni policijski savjetnik od 14 do 12 platnog razreda;
- policijski inspektor I klase i policijski savjetnik od 17 do 15 platnog razreda;
- policijski inspektor od 19 do 17 platnog razreda;
- mlađi policijski inspektor od 21 do 19 platnog razreda;
- stariji policijski narednik I klase od 24 do 22 platnog razreda;
- stariji policijski narednik od 26 do 24 platnog razreda;
- policijski narednik od 28 do 26 platnog razreda;
- stariji policajac I klase od 31 do 29 platnog razreda;
- stariji policajac od 33 do 31 platnog razreda; i
- policajac od 35 do 33 platnog razreda.

Uslovi za sticanje višeg zvanja i gubitak stečenog zvanja

Član 90

Policijski službenik stiče neposredno više zvanje pod uslovom da:

- 1) ima odgovarajuću stručnu spremu;
- 2) je zvanje utvrđeno za radno mjesto na koje je raspoređen, odnosno na koje se raspoređuje;
- 3) je u zvanju proveo određeno vrijeme u skladu sa ovim zakonom;
- 4) za posljednje dvije godine prije sticanja zvanja ima pozitivne ocjene o radu;
- 5) za posljednje dvije godine prije sticanja zvanja nije bezuslovno kažnjen za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti kaznom zatvora i da nije kažnjen disciplinskom mjerom zbog težeg disciplinskog prekršaja;
- 6) se protiv njega ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, niti disciplinski postupak zbog težeg disciplinskog prekršaja.

Smatraće se da nije postojala smetnja za sticanje zvanja iz stava 1 tačka 5 ovog člana ako u ponovljenom postupku ili po zahtjevu za zaštitu zakonitosti postupak bude obustavljen, ako bude donijeta oslobađajuća presuda ili ako optužba bude odbijena, ali ne zbog nenadležnosti suda.

Smatraće se da nije postojala smetnja iz stava 1 tačka 6 ovog člana ako postupak bude obustavljen, ako bude donijeta oslobađajuća presuda ili ako optužba bude odbijena, ali ne zbog nenadležnosti suda.

U slučajevima iz st. 2 i 3 ovog člana, policijski službenik, koji ispunjava i druge uslove utvrđene ovim zakonom za sticanje zvanja, stiče to zvanje danom kad je ispunio te uslove.

Policijski službenik gubi zvanje prestankom radnog odnosa u Ministarstvu.

Sticanje višeg zvanja na osnovu volonterskog rada

Član 90a

Policijski službenik koji ima najmanje četiri godine radnog iskustva na policijskim poslovima sa IV1 nivoom kvalifikacije obrazovanja, nakon stečenog V nivoa kvalifikacije obrazovanja, obavljenog volonterskog rada u Ministarstvu ili Policiji i položenog stručnog ispita može steći zvanje policijski narednik.

Policijski službenik koji ima najmanje šest godina radnog iskustva na policijskim poslovima sa IV1 i V nivoom kvalifikacije obrazovanja, nakon stečenog VII nivoa kvalifikacije obrazovanja, obavljenog volonterskog rada u Ministarstvu ili Policiji i položenog stručnog ispita može steći zvanje mlađi policijski inspektor.

Policijska obuka

Član 91

Lica koja prvi put zasnivaju radni odnos u Policiji, u roku od jedne godine od dana zasnivanja radnog odnosa, dužna su da se osposobe za obavljanje policijskih poslova kroz policijsku obuku.

Obuku iz stava 1 ovog člana, sprovodi organizator obrazovanja odraslih koji ima licencu za rad, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast obrazovanja.

Bliži sadržaj i način sprovođenja policijske obuke propisuje Ministarstvo.

VI. DUŽNOSTI I PRAVA POLICIJSKIH SLUŽBENIKA

Poseban raspored rada

Član 92

Policijski službenik dužan je da u obavljanju poslova radi po posebnom rasporedu rada koji uključuje:

- rad u smjenama;
- rad subotama, nedjeljama, praznicima i drugim neradnim danima;
- rad noću;
- rad u dvokratnom radnom vremenu;
- pripravnost za rad;
- dežurstvo;
- rad organizovan na poseban način.

Odlaganje ili prekidanje godišnjeg odmora

Član 93

Policijskom službeniku može se odložiti ili prekinuti korišćenje godišnjeg odmora radi izvršenja neodložnih službenih poslova.

Policijski službenik u slučaju iz stava 1 ovog člana ima pravo na naknadu stvarnih troškova prouzrokovanih odlaganjem, odnosno prekidom godišnjeg odmora.

Sindikalno, profesionalno i drugo organizovanje i djelovanje

Član 94

Policijski službenik ima pravo da sindikalno, profesionalno i drugo organizovanje i djelovanje ostvaruje na zakonom utvrđen način.

Policijski službenik ne smije biti član političke stranke, politički djelovati, niti se kandidovati na državnim i lokalnim izborima.

Policijski službenik ne smije u službenoj uniformi prisustvovati stranačkim i drugim političkim skupovima, osim je ako je na tim skupovima prisutan radi obavljanja službenih zadataka.

Zabrana samostalnog obavljanja privredne ili druge djelatnosti

Član 95

Policijski službenik ne smije samostalno obavljati privrednu ili drugu djelatnost, niti obavljati poslove ili pružati usluge pravnom ili fizičkom licu.

Izuzetno, policijski službenik može van redovnog radnog vremena i po prethodno pribavljenom pisanom odobrenju ministra ili lica koje on ovlasti obavljati samostalno ili kod pravnog ili fizičkog lica poslove koji ne utiču na zakonito i pravilno obavljanje unutrašnjih poslova.

Policijski službenik može van redovnog radnog vremena i po prethodno pribavljenom pisanom odobrenju ministra ili lica koje on ovlasti obavljati poslove ili pružati usluge pravnim licima kojima je osnivač sindikat koji djeluje u Ministarstvu, a koja su osnovana u cilju poboljšanja socijalnog položaja članova ili jačanje institucija sindikata.

Naknada u slučaju privremene nesposobnosti za rad

Član 96

Policijskom službeniku u slučaju privremene nesposobnosti za rad pripada naknada u visini plate koju bi primio za vrijeme privremene nesposobnosti, ako je ona prouzrokovana povredom na radu ili profesionalnom bolešću, a u visini od 85% od zarade ako je ona prouzrokovana bolešću ili povredom van rada.

Naknada u slučaju smrti policijskog službenika ili člana uže porodice

Član 96a

U slučaju smrti policijskog službenika, njegovoj užoj porodici pripada jednokratna novčana pomoć u iznosu od 12 neto zarada policijskog službenika ostvarenih u posljednjem mjesecu.

U slučaju smrti policijskog službenika, njegov supružnik i djeca imaju pravo na rješavanje stambene potrebe.

U slučaju smrti člana uže porodice, policijskom službeniku pripada jednokratna novčana pomoć u visini od šest neto zarada policijskog službenika ostvarenih u posljednjem mjesecu.

U slučaju kad su dva ili više članova uže porodice policijski službenici, pravo na pomoć iz stava 3 ovog člana, ostvaruje samo jedan član porodice.

Užom porodicom, u smislu ovog zakona, smatraju se roditelji, supružnik i djeca.

Troškovi sahrane policijskog službenika

Član 97

Policijski službenik koji u obavljanju poslova ili povodom obavljanja poslova izgubi život sahraniće se o trošku Ministarstva.

Troškovi iz stava 1 ovog člana su:

- 1) troškovi prevoza posmrtnih ostataka do mjesta sahrane;
- 2) putni troškovi za dva pratioca;
- 3) troškovi pogrebne opreme i grobnog mjesta ako porodica poginulog nema grobno mjesto.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, porodici koju je policijski službenik izdržavao pripada jednokratna novčana pomoć u iznosu od 24 neto zarade poginulog ostvarene u posljednjem mjesecu.

Prava lica koje pruži pomoć policiji

Član 98

Lice koje pruži pomoć Policiji ili policijskom službeniku i pri tome se povrijedi, razboli ili bude spriječeno za rad, a nije osigurano po drugom osnovu, za vrijeme liječenja ima sva prava iz zdravstvenog osiguranja, a za slučaj invalidnosti i tjelesnog oštećenja prouzrokovano povredom i bolešću ima sva prava iz penzijskog osiguranja kao i policijski službenik.

Porodici lica koje prilikom pružanja pomoći Policiji ili policijskom službeniku izgubi život pripadaju troškovi iz člana 97 ovog zakona.

Okolnosti pod kojima je policijski službenik ili lice koje je pružilo pomoć Policiji ili policijskom službeniku izgubilo život i posljedice koje su tim povodom nastale utvrđuje komisija, koju imenuje ministar.

Novčana i druga prigodna pomoć

Član 99

Ministar može, prilikom obilježavanja Dana unutrašnjih poslova, dodijeliti novčanu pomoć i druge prigodne pomoći porodicama poginulih policijskih službenika i teško povrijeđenim policijskim službenicima koji su stradali u obavljanju poslova ili povodom obavljanja poslova.

Vrste i način dodjele nagrada i priznanja

Član 100

Za ostvarene rezultate u obavljanju policijskih poslova policijskim službenicima dodjeljuju se nagrade i priznanja.

Nagrade, u smislu stava 1 ovog člana, su:

- 1) godišnja nagrada;
- 2) prigodna nagrada;

3) nagradno odsustvo sa rada u trajanju od pet radnih dana uz naknadu zarade.

Priznanja u smislu stava 1 ovog člana su poklon i zahvalnica.

Policijском službeniku koji u skladu sa zakonom ostvari pravo na starosnu penziju može se dodijeliti zaslužna značka i/ili kratkocijevno vatreno oružje.

Izgled zahvalnice i zaslužne značke, vrste poklona, kao i način dodjele nagrade, priznanja, zaslužne značke i kratkocijevnog vatreneг oružja propisuje Ministarstvo.

Zdravstvena zaštita

Član 101

Primarnu zdravstvenu zaštitu policijskih službenika vrši posebna organizaciona jedinica Ministarstva, u skladu sa zakonom.

U organizacionoj jedinici iz stava 1 ovog člana mogu da se obavljaju poslovi pružanja stručne i tehničke pomoći policijskim službenicima u izvršavanju zadataka i poslova.

Radi ocjene zdravstvenog stanja za utvrđivanje posebne psihofizičke sposobnosti za zasnivanje radnog odnosa u zvanju policijskog službenika i utvrđivanja opšte zdravstvene i psihofizičke sposobnosti policijskog službenika za dalje obavljanje poslova Ministarstvo obrazuje komisiju (u daljem tekstu: zdravstvena komisija), uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Zdravstvenu zaštitu u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana ostvaruju i druga lica zaposlena u Ministarstvu.

Mjerila za utvrđivanje posebne psihofizičke sposobnosti za zasnivanje radnog odnosa u zvanju policijskog službenika na određenom radnom mjestu i psihofizičke sposobnosti policijskog službenika za dalje obavljanje poslova, kao i sastav i način rada zdravstvene komisije propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Obaveza provjere posebne psihofizičke sposobnosti

Član 101a

Na obrazloženi predlog doktora medicine ili neposrednog rukovodioca, policijski službenik je dužan da se, u svrhu provjere posebne psihofizičke sposobnosti, podvrgne i vanrednom kontrolnom zdravstvenom pregledu.

Privremena spriječenost za rad

Član 101b

Policijски službenik u slučaju privremene spriječenosti za rad dužan je da vrati službenu značku, službenu legitimaciju, oružje i drugu opremu koja mu je povjerena za obavljanje poslova dok traje privremena spriječenost za rad.

Službena značka, službena legitimacija, oružje i druga oprema oduzeće se policijskom službeniku ako ih ne vrati u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Policijском službeniku u slučaju privremene spriječenosti za rad ne pripada mjesečna naknada za odvojeni život.

Raspoređivanje na drugo radno mjesto

Član 101c

Policijски službenik može se privremeno ili trajno rasporediti na drugo radno mjesto čiji se poslovi vrše u istom zvanju kao poslovi radnog mjesta sa kojeg se policijski službenik raspoređuje.

Policijски službenik može se, zbog potreba rada, organizacije poslova ili racionalizacije troškova, privremeno rasporediti i na radno mjesto čiji se poslovi vrše u neposredno nižem zvanju od zvanja koje policijski službenik posjeduje, pri čemu zadržava sva prava koja mu pripadaju na radnom mjestu sa kojeg je raspoređen.

Privremeno raspoređivanje traje najduže dvije godine, poslije čega policijski službenik ima pravo da se vrati na radno mjesto na kojem je radio prije raspoređivanja.

U slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana, nije potrebna saglasnost policijskog službenika.

Prava policijskih službenika u slučaju privremenog raspoređivanja

Član 102

Policijском službeniku koji je privremeno raspoređen na rad u drugo mjesto udaljeno više od 50 km od mjesta njegovog prebivališta pripada:

- 1) jednokratna novčana naknada u visini njegove prosječne zarade isplaćene u posljednja tri mjeseca prije raspoređivanja;
- 2) zarada ostvarena na ranijem radnom mjestu, ukoliko je to za njega povoljnije;
- 3) putni troškovi za posjetu porodici dva puta mjesečno;
- 4) mjesečna naknada za odvojeni život.

Prava policijskog službenika u slučaju trajnog raspoređivanja

Član 103

Policijskom službeniku koji je trajno raspoređen na rad u drugo mjesto udaljeno više od 50 km od mjesta njegovog prebivališta pripadaju putni i selidbeni troškovi prema priloženom računu i mjesečna naknada za odvojeni život.

Policijskom službeniku koji je, na lični zahtjev, trajno raspoređen ili je zasnovao radni odnos van mjesta prebivališta ne pripadaju troškovi iz stava 1 ovog člana.

Evidencija o imovini policijskih službenika

Član 103a

Policijski službenici u zvanju glavni policijski inspektor, viši policijski inspektor I klase, viši policijski inspektor, samostalni policijski inspektor, glavni policijski savjetnik, viši policijski savjetnik I klase, viši policijski savjetnik i samostalni policijski savjetnik, dužni su da podnesu izvještaj o imovini i prihodima, kao i imovini i prihodima bračnih i vanbračnih supružnika i djece koja žive u zajedničkom domaćinstvu, u skladu sa posebnim zakonom.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana dostavlja se i Ministarstvu do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu. O podacima iz izvještaja Ministarstvo vodi evidenciju.

Kontrolu dostavljenih podataka o imovini i prihodima policijskih službenika vrši posebna organizaciona jedinica Ministarstva nadležna za unutrašnju kontrolu rada Policije.

Sadržaj i način kontrole imovine i prihoda policijskih službenika za koje se vodi evidencija propisuje Ministarstvo.

Reorganizacija

Član 103b

Kad se zbog izmjene unutrašnje organizacije Ministarstva donosi novi ili vrši izmjena postojećeg akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, raspoređivanje policijskih službenika vrši se na radna mjesta koja odgovaraju njihovom nivou kvalifikacije obrazovanja i za koja ispunjavaju druge propisane uslove.

Prilikom raspoređivanja policijskih službenika iz stava 1 ovog člana, uzimaju se u obzir poslovi na kojima su ranije radili, a prednost imaju policijski službenici koji imaju bolje ocjene rada u posljednje tri godine.

VII. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST POLICIJSKIH SLUŽBENIKA

Vrste povreda službene dužnosti

Član 104

Policijski službenik je disciplinski odgovoran za povrede službene dužnosti.

Povrede službene dužnosti su lakše i teže.

Lakše povrede službene dužnosti

Član 105

Pored povreda službene dužnosti utvrđenih propisima o državnim službenicima i namještenicima, lakše povrede službene dužnosti su:

- 1) nepropisno postupanje s povjerenim sredstvima za rad;
- 2) neuljudan odnos prema građanima i saradnicima za vrijeme rada;
- 3) nenošenje ili neuredno nošenje službene uniforme, oružja i opreme;
- 4) neuredan lični izgled.

Za povrede službene dužnosti iz stava 1 ovog člana mogu se izreći disciplinske mjere:

- 1) pisana opomena;
- 2) novčana kazna u iznosu do 10% mjeseče zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena povreda službene dužnosti.

Disciplinske mjere za lakše povrede službene dužnosti izriče rukovodilac organizacione jedinice.

Protiv rješenja o izrečenoj disciplinskoj mjeri iz stava 3 ovog člana može se izjaviti žalba ministru, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Teže povrede službene dužnosti

Član 106

Pored povreda službene dužnosti utvrđenih propisima o državnim službenicima i namještenicima, teže povrede službene dužnosti su:

- 1) davanje podataka neovlašćenim licima;
- 2) nepravilno ili nenamjensko korišćenje i raspolaganje povjerenim sredstvima;
- 3) preduzimanje ili nepreduzimanje bilo koje radnje kojom se onemogućava ili otežava funkcionisanje službe;
- 4) ponašanje u službi ili van službe suprotno Kodeksu policijske etike;
- 5) iznošenje neistinitih podataka o Ministarstvu;

6) odbijanje ili odlaganje izvršenja službenog naređenja, neizvršavanje službenog naređenja ili omalovažavanje naređenja neposrednog rukovodioca, nadležnog državnog tužioca ili lica koje rukovodi izvršenjem službenog zadatka, izdatog u vršenju ili povodom vršenja policijskih poslova;

7) samovoljno napuštanje radnog mjesta;

8) samovoljno napuštanje jedinice ili mjesta određenog za pripravnost;

9) izdavanje ili izvršavanje naređenja kojim se protivpravno ugrožava bezbjednost lica ili imovine;

10) nepreduzimanje ili nedovoljno preduzimanje mjera za bezbjednost lica, imovine i povjerenih stvari;

11) svaka radnja, odnosno propuštanje radnje kojom se onemogućava, ometa ili otežava izvršavanje službenih zadataka;

12) nepreduzimanje ili nedovoljno preduzimanje mjera i radnji od strane neposrednog rukovodioca ili odgovornog policijskog službenika u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja u vezi sa podnijetom pritužbom ili prigovorom građanina na postupanje policijskog službenika;

13) ponašanje koje narušava odnose među službenicima, odnosno namještenicima;

14) gubljenje ili oštećenje oružja, tehnike, opreme ili sredstava sa kojima je policijski službenik zadužen ili ih koristi u obavljanju službenih zadataka;

15) nepreduzimanje mjera ili nepružanje pomoći, u okviru svojih službenih obaveza, drugim državnim organima;

16) protivpravno pribavljanje lične ili imovinske koristi za sebe ili drugog u vezi sa službom;

17) bavljenje poslovima koji su nespojivi sa službenom dužnošću ili bez pisanog odobrenja ministra ili lica koje on ovlasti;

18) izdavanje naređenja čije bi izvršenje predstavljalo krivično djelo;

19) prikrivanje izvršenja teže povrede službenih dužnosti od strane neposrednog rukovodioca;

20) nepostupanje po usmenom ili pisanom zahtjevu policijskog službenika ovlašćenog za vršenje unutrašnje kontrole policije ili onemogućavanje ili ometanje obavljanja poslova unutrašnje kontrole policije;

20a) nepodnošenje predloga za privremeno udaljenje;

20b) davanje izjava i saopštenja bez odobrenja ministra ili lica koje on ovlasti;

20c) nepodvrgavanje vanrednom kontrolnom zdravstvenom pregledu;

20d) nedostavljanje izvještaja iz člana 103a stav 1 ovog zakona;

20e) davanje netačnih podataka u izvještaju iz člana 103a stav 1 ovog zakona;

21) svaki vid korupcije.

Za povrede službene dužnosti iz stava 1 ovog člana mogu se izreći disciplinske mjere:

1) novčana kazna u iznosu od 20% do 40% mjesečne zarade isplaćene za mjesec u kojem je učinjena povreda službene dužnosti, za period od jednog do šest mjeseci;

2) nemogućnost sticanja višeg zvanja u periodu od dvije do četiri godine;

3) raspoređivanje na drugo radno mjesto za koje je predviđeno neposredno niže zvanje, na vrijeme od jedne do dvije godine;

4) uslovni prestanak radnog odnosa;

5) prestanak radnog odnosa.

Policijskom službeniku se obavezno izriče mjera prestanak radnog odnosa iz stava 2 tačka 5 ovog člana ako bude proglašen odgovornim za težu povredu službene dužnosti sa elementima korupcije.

Disciplinska mjera uslovni prestanak radnog odnosa iz stava 2 tačka 4 ovog člana, izriče se na period od jedne do dvije godine, pri čemu se mjera neće izvršiti ako policijski službenik u tom roku ne učini novu povredu službene dužnosti.

Za povredu službene dužnosti policijskom službeniku se može izreći više disciplinskih mjera.

Disciplinske mjere za teže povrede službene dužnosti izriče ministar.

Protiv rješenja o izrečenoj disciplinskoj mjeri iz stava 2 ovog člana može se izjaviti žalba Komisiji za žalbe, u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Akt o disciplinskoj odgovornosti

Član 107

Disciplinski postupak, organi za pokretanje, vođenje i odlučivanje, njihova organizacija, kao i način vođenja evidencije o izrečenim disciplinskim mjerama bliže će se urediti aktom Ministarstva.

Privremeno udaljenje

Član 108

Policijski službenik biće privremeno udaljen sa rada:

1) ako je zatečen u vršenju teže povrede službene dužnosti za koju je propisano izricanje mjere prestanak radnog odnosa, do okončanja disciplinskog postupka;

2) za vrijeme trajanja pritvora;

3) ako je protiv njega pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela sa elementima korupcije ili krivičnog djela učinjenog na radu ili u vezi sa radom, do okončanja krivičnog postupka.

Policijski službenik može biti privremeno udaljen sa rada i kad je protiv njega pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti ili disciplinski postupak zbog teže povrede službene dužnosti ako bi njegovo prisustvo na radu štetilo interesu, odnosno ugledu Ministarstva ili Policije ili ometalo tok disciplinskog postupka.

Policijski službenik može biti privremeno udaljen sa rada i prije pokretanja krivičnog postupka kad je donijeta naredba o sprovođenju istrage protiv njega za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ako bi njegovo prisustvo na radu štetilo interesu, odnosno ugledu Ministarstva ili Policije.

Predlog za privremeno udaljenje

Član 108a

Neposredni rukovodilac je dužan da podnese obrazloženi predlog za privremeno udaljenje sa rada policijskog službenika, ukoliko je ispunjen neki od uslova za privremeno udaljenje iz člana 108 ovog zakona.

Policijском službeniku koji je privremeno udaljen sa rada oduzima se službena značka, službena legitimacija, oružje i druga oprema koja mu je povjerena za vršenje poslova, dok privremeno udaljenje traje.

Naknada zarade i refundacija naknade zarade za vrijeme privremenog udaljenja

Član 108b

Za vrijeme privremenog udaljenja sa rada policijski službenik ima pravo na naknadu zarade u visini 60% zarade, a ako izdržava porodicu u visini 80% zarade koju je ostvario u mjesecu prije privremenog udaljenja sa rada.

Policijском službeniku vraća se neisplaćeni dio zarade sa zateznim kamatama, ako je:

- 1) krivični, odnosno disciplinski postupak obustavljen;
- 2) pravosnažnom odlukom u krivičnom, odnosno u disciplinskom postupku oslobođen od odgovornosti.

Naknada zarade za vrijeme pritvora isplaćuje se na teret organa koji je naredio pritvor. Organ koji je donio rješenje o pritvoru dužan je da o tome, u roku od tri dana, obavijesti Ministarstvo.

Zahtjev za refundaciju, na ime visine naknade zarade, za vrijeme za koje se policijski službenik nalazi u pritvoru i doprinosa i poreza uračunatih u tu zaradu podnosi Ministarstvo organu koji je donio rješenje o pritvoru.

Prestanak radnog odnosa po sili zakona

Član 109

Pored slučajeva prestanka radnog odnosa propisanih opštim propisima o državnim službenicima i namještenicima i opštim propisima o radu, policijskom službeniku prestaje radni odnos, ako je:

- 1) prilikom zapošljavanja ili u toku rada utvrđeno da je dao lažne podatke o ispunjavanju uslova iz člana 85 ovog zakona;
- 2) osuđen pravosnažnom presudom na bezuslovnu kaznu zatvora od najmanje šest mjeseci ili osuđen za krivično djelo sa elementima korupcije, bez obzira na to da li je kazna uslovna ili bezuslovna – danom dostavljanja pravosnažne presude Ministarstvu;
- 3) izrečeno pet disciplinskih mjera za lakše povrede službene dužnosti, odnosno dvije disciplinske mjere za teže povrede službene dužnosti, u periodu od dvije godine.

Žalba

Član 109a

Žalba na rješenje o raspoređivanju, izrečenoj disciplinskoj mjeri i privremenom udaljenju sa rada policijskog službenika ne odlaže izvršenje rješenja.

Prestanak radnog odnosa na lični zahtjev

Član 109b

Izuzetno od uslova propisanih Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, policijski službenik kojem na lični zahtjev i uz saglasnost ministra radni odnos prestane do 1. aprila 2015. godine, ima pravo na starosnu penziju, ukoliko do 31. januara 2015. godine navrší najmanje 40 godina života i 20 godina staža osiguranja od kojih najmanje 10 godina efektivno provedenih na poslovima na kojima se staž osiguranja računa sa uvećanim trajanjem.

Policijском službeniku iz stava 1 ovog člana starosna penzija se određuje na način propisan Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, s tim što se prilikom određivanja ličnog koeficijenta, ako je za njega povoljnije, lični koeficijent utvrđuje na osnovu zarade, odnosno naknade zarade ostvarene u cijeloj kalendarskoj godini koja prethodi godini ostvarivanja prava na starosnu penziju.

Iznos starosne penzije određen prema stavu 2 ovog člana uvećava se za 20%, s tim što ne može biti veći od najvišeg iznosa starosne penzije utvrđene u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.

U pogledu ostvarivanja, korišćenja i usklađivanja starosne penzije koja pripada prema ovom članu, primjenjuju se odredbe Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Pravo na starosnu penziju primjenom ovog člana može se ostvariti do 1. jula 2015. godine.

VIII. KONTROLA RADA POLICIJE

Vrste kontrole

Član 110

Kontrola rada Policije obezbjeđuje se parlamentarnom, građanskom i unutrašnjom kontrolom.

1. Parlamentarna kontrola

Način vršenja parlamentarne kontrole

Član 111

Parlamentarna kontrola rada Policije vrši se na način propisan posebnim zakonom.

2. Građanska kontrola

Savjet za građansku kontrolu

Član 112

Građansku kontrolu Policije vrši Savjet za građansku kontrolu rada policije (u daljem tekstu: Savjet).

Savjet je tijelo koje ocjenjuje primjenu policijskih ovlaštenja radi zaštite ljudskih prava i sloboda.

Savjetu se mogu obraćati građani i policijski službenici.

Savjet se sastoji od pet članova od kojih po jednog imenuju: Advokatska komora Crne Gore, Ljekarska komora Crne Gore, Udruženje pravnika Crne Gore, Univerzitet Crne Gore i nevladine organizacije koje se bave ljudskim pravima.

Predsjednik Savjeta bira se većinom glasova od ukupnog broja članova.

Mandat članova Savjeta traje pet godina.

Predsjednik Skupštine pokreće postupak imenovanja članova Savjeta upućivanjem poziva subjektima ovlaštenim za imenovanje iz stava 4 ovog člana.

Skupština konstatuje završetak postupka imenovanja članova Savjeta.

Savjet donosi poslovnik o svom radu.

Policija je dužna da, na zahtjev Savjeta, pruži potrebne informacije i obavještenja.

Stručne poslove za rad Savjeta obavlja Služba Skupštine.

Ocjene i preporuke Savjeta

Član 113

Savjet daje ocjene i preporuke koje se dostavljaju ministru.

Ministar je dužan da o preduzetim mjerama obavijesti Savjet.

3. Unutrašnja kontrola

Organ koji vrši unutrašnju kontrolu

Član 114

Unutrašnju kontrolu Policije vrši posebna organizaciona jedinica Ministarstva.

Poslovi unutrašnje kontrole

Član 115

Poslovi unutrašnje kontrole su: kontrola zakonitosti vršenja policijskih poslova, a naročito u pogledu poštovanja i zaštite ljudskih prava prilikom izvršavanja policijskih zadataka i primjeni policijskih ovlaštenja; sprovođenje postupka kontraobavještajne zaštite i druge kontrole od značaja za efikasan i zakonit rad.

Policijski službenik ovlašten za vršenje unutrašnje kontrole Policije

Član 116

Unutrašnju kontrolu rada Policije vrši policijski službenik ovlašten za vršenje unutrašnje kontrole Policije (u daljem tekstu: ovlašćeni službenik).

Ovlašćenom službeniku radi dokazivanja svojstva izdaje se službena značka i službena legitimacija.

Sadržinu i obrazac službene legitimacije i izgled službene značke propisuje Ministarstvo.

Postupanje ovlašćenog službenika

Član 117

Ovlašćeni službenik u vršenju poslova unutrašnje kontrole postupi:

- 1) po sopstvenoj inicijativi;
- 2) na osnovu prikupljenih obavještenja i drugih saznanja;
- 3) na osnovu predloga, pritužbi i predstavki fizičkih lica i policijskih službenika;
- 4) na osnovu predloga i zaključka nadležnog odbora Skupštine;
- 5) na osnovu preporuka Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda Crne Gore;
- 6) na osnovu analize ocjena i preporuka Savjeta.

O svim slučajevima preduzimanja ili propuštanja akcija Policije za koje se u postupku unutrašnje kontrole utvrdi da su suprotne zakonu, blagovremeno se, u pisanom obliku, obavještava ministar.

Ovlašćenja, prava i dužnosti ovlašćenog službenika

Član 118

Ovlašćeni službenik, osim primjene policijskih ovlašćenja propisanih ovim i drugim zakonom, u vršenju unutrašnje kontrole, ovlašćen je i da:

- 1) ostvari uvid u spise, dokumentaciju i zbirke podataka koje u skladu sa svojim nadležnostima pribavlja, sačinjava ili izdaje Policija;
- 2) uzme izjave od policijskih službenika, oštećenih lica i građana;
- 3) zahtijeva od Policije i policijskih službenika dostavljanje drugih podataka i informacija iz njihove nadležnosti koji su potrebni za vršenje unutrašnje kontrole;
- 4) izvrši uvid u službene prostorije koje Policija koristi u svom radu;
- 5) zahtijeva ateste i tehničke i druge podatke o tehničkim sredstvima koja koristi Policija kao i dokaze o osposobljenosti policijskih službenika za upotrebu tehničkih i drugih sredstava koja koriste u svom radu.

Policijski službenik je dužan da ovlašćenom službeniku omogući vršenje kontrole i da mu pri tom pruži potrebnu stručnu i drugu pomoć.

Prilikom vršenja unutrašnje kontrole, ovlašćeni službenik ne smije uticati na tok pojedinih akcija Policije ili na drugi način ometati rad ili ugroziti povjerljivost policijske akcije.

Policijski službenik može da privremeno, do odluke ministra, ali ne duže od 24 časa, odbije da stavi na uvid dokumentaciju, odnosno onemogućiti pregled prostorija i dostavljanje određenih podataka i informacija, ako postoji opasnost da bi vršenje unutrašnje kontrole Policije onemogućilo ili bitno otežalo primjenu policijskih ovlašćenja propisanih ovim ili drugim zakonom ili izazvalo ugrožavanje života i zdravlja lica koja ih primjenjuju.

Pisani izvještaj

Član 119

U vršenju unutrašnje kontrole Policije, ovlašćeni službenik preduzima potrebne radnje, utvrđuje činjenično stanje, prikuplja dokaze i o tome sačinjava pisani izvještaj.

Izvještaj iz stava 1 ovog člana sadrži i predlog za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, kao i predlog za pokretanje odgovarajućih postupaka radi utvrđivanja odgovornosti.

Izvještaj o unutrašnjoj kontroli iz stava 1 ovog člana ovlašćeni službenik, najmanje jednom godišnje, dostavlja ministru i Vladi.

IX. MEĐUNARODNA SARADNJA I POLICIJSKI PREDSTAVNICI

Međunarodna saradnja

Član 120

Ministarstvo sarađuje sa nadležnim organima drugih država i međunarodnim organizacijama i institucijama, u skladu sa potvrđenim i zaključenim međunarodnim ugovorima.

Policija na operativnom nivou sarađuje sa policijskim službama drugih država i međunarodnim policijskim organizacijama, u skladu sa zaključenim međunarodnim ugovorima i principom uzajamnosti.

U okviru saradnje iz stava 2 ovog člana Policija može da, u skladu sa zakonom, razmjenjuje podatke i obavještenja, preduzima zajednički utvrđene mjere protiv terorizma, organizovanog kriminala, ilegalnih migracija i drugih oblika međunarodnog kriminala i narušavanja bezbjednosti granice, kao i da obavlja određene policijske poslove u inostranstvu, u saradnji sa policijama drugih država.

Na zahtjev međunarodnih organizacija ili na osnovu međunarodnih ugovora čija je članica ili potpisnica Crna Gora, Policija može da učestvuje u izvršavanju policijskih ili drugih mirnodopskih zadataka.

O upotrebi Policije za izvršavanje zadataka iz stava 4 ovog člana odlučuje Vlada, na predlog ministra.

Polijski predstavnici

Član 121

Polijski službenik može biti upućen na rad u inostranstvo u svojstvu polijskog oficira za vezu i polijskog atašea (u daljem tekstu: polijski predstavnici).

Polijske predstavnike postavlja Vlada na predlog ministra.

Polijski predstavnici imaju diplomatski status, u skladu sa međunarodnim ugovorom.

Diplomatski status polijskih predstavnika bliže se uređuje sporazumom između ministarstva nadležnog za vanjske poslove i Ministarstva

Uslove i način izbora polijskog predstavnika koji se upućuje na rad u inostranstvo i njegova prava i obaveze utvrđuje Vlada.

X. FINANSIRANJE

Sredstva za posebne operativne potrebe

Član 122

Za isplatu troškova i nagrada licima za postupanje i učestvovanje u primjeni mjera koje su odobrene na osnovu ovog zakona i zakona kojim se uređuje krivični postupak određuju se namjenska finansijska sredstva, u okviru budžeta, prema finansijskom planu Ministarstva.

Za novčana sredstva iz stava 1 ovog člana ne plaćaju se doprinosi i porezi.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 123

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 123a

Propis iz člana 103a donijeće Ministarstvo u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za usklađivanje i donošenje podzakonskih akata

Član 123b

Propisi za sprovođenje ovog zakona iz člana 46a stav 5, člana 56c stav 4, člana 62 stav 4, člana 91 stav 3 i člana 101 stav 5 donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Propisi donijeti na osnovu Zakona o unutrašnjim poslovima ("Službeni list CG", br. 44/12 i 36/13) uskladiće se sa ovim zakonom, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja i usklađivanja propisa iz st. 1 i 2 ovog člana, primjenjivaće se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji

Član 124

Do donošenja akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva u skladu sa ovim zakonom i rješenja o raspoređivanju na radna mjesta u skladu sa tim aktom, zaposleni u policiji na dan stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju da rade na istim radnim mjestima i zadržavaju zvanja i zarade prema dosadašnjim propisima i drugim aktima.

Rok za donošenje akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji

Član 125

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i rješenja iz člana 124 ovog zakona donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za donošenje akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji

Član 125a

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva, u skladu sa ovim zakonom, donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja akta iz stava 1 ovog člana, kao i rješenja o raspoređivanju na radna mjesta u skladu sa tim aktom, zaposleni na dan stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju da rade na istim radnim mjestima i zadržavaju zvanja i zarade prema dosadašnjim propisima i drugim aktima.

Obezbjedivanje uslova za nesmetan rad sudova

Član 125b

Uslove za nesmetan rad sudova, državnog tužilaštva i održavanje reda u tim organima obezbjeđivaće Policija do 1. jula 2015. godine.

Prestanak važenja zakona

Član 126

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o policiji ("Službeni list RCG", broj 28/05 i "Službeni list CG", broj 88/09).

Stupanje na snagu

Član 127

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Samostalni član Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjim poslovima

("Sl. list CG", br. 1/2015)

Prestanak važenja pojedinih odredbi

Član 125c

Odredbe člana 103a st. 2, 3 i 4 ovog zakona, prestaju da važe 1. januara 2016. godine."

Član 59

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".